G. SOULIE DE MORANT

COMOARA
SAMURAILOR
SAU
CEI PATRUZECI ŞI ŞAPTE RONINI

Prefaţă

Un Samurai nu serveşte la doi stăpâni.

Întâmplarea celor 47 Ronini nu e o legendă ci un fapt istoric pe care imaginaţia populară a găsit cu cale să-l înfrumuseţeze. Analele Japoniei povestesc episoadele principale ale acestui tragic eveniment şi moartea eroilor la 4 Februarie 1702. Familiile arată relicvele străbunilor glorioşi. Nenumăraţi pelerini vizitează necontenit mormintele sacre aşezate în jurul monumentului funerar al prinţului Enya, Şeful casei lor. Aceste morminte m-au impresionat în mod deosebit prin cultul excepţional ce primesc. Ele sunt situate aproape de Tokio, în districtul suburban Tohai-Nawa (firma cea înaltă), numai la 6 kilometri, spre nord de Palatul Imperial şi în apropierea „ drumului cel mare ” sau „Calea mării orientale!”, cum i se mai spune obişnuit.

De la ţărmul unde spumegă în nesfârşit apele albastre ale golfului în faţa căruia „carele de foc” trec fumegând pe „făgaşurile lor de oţel”, pământul ondulează în pante dulci acoperite de pini mari înverziţi, cu crengile strâmbe şi roşii prin care adierea uşoară a vântului aduce necontenit murmurul potolit al mării.

De pe deal, printre arbori, se văd în depărtare acoperişurile cenuşii ale capitalei, întinderea schimbătoare a golfului, şi ondulaţiile argintate ale Sumida-ei pe fondul verde al câmpiei. Portalul înalt al incintei zidurilor odată trecut, pietrele înverzite ale unei scări largi urcă sub galeria coloanelor stacojii ale tori-lor („adăpostul păsărelelor”) până la templul Senn-Gakoudji căruia îi este încredinţată paza locurilor sacre.

În liniştea parcului ce înconjoară mănăstirea, lumina cernută a pădurii bătrâne aruncă o dantelă ce se clatină uşor peste coloanele joase, sfărâmate şi împrăştiate pe care stau licheni de aur. De două secole umbra plăcută e punctată întotdeauna de luminiţele mici plăpânde ale lumânărilor făgăduinţei pe care pelerinii le înnoiesc fără întrerupere pe morminte.

Acolo, în fiecare zi, trecători pioşi, în kimonouri înflorite, întovărăşiţi de familiile lor îmbrăcate în stofe de culori vii, merg de la un mormânt la altul, evocând sau povestind copiilor lor

isprăvile şi virtuţile fiecăruia dintre Ronini, ameţindu-i de eroism, acel eroism japonez, mai plin de entuziasm decât licoarea cea mai tare.

Astfel, eroii noştri, pe înălţimea lor, asemeni unui vulcan totdeauna în flăcări, întreţin în popor focul strălucitor al onoarei care arde în inima oricărui Japonez, şi datorită căreia Imperiul lui Soare răsare, unic în felul lui în istorie, n-a fost niciodată copleşit nici învins, şi a putut triumfa tot atât de bine în artele păcii ca şi ale războiului, în viaţa de familie cât şi în relaţiile internaţionale.

Pentru ca un popor făurit din asemenea sentimente să dea un cult special celor 47 de Samurai, trebuie ca aceşti bravi în localitatea lor să se fi arătat de o vitejie excepţională.

Se cade să semnalăm aici că eroismul japonez este tot aşa de puternic în viaţa militară prin violenţa sa asupra altuia, cât şi în viaţa civilă prin împlinirea datoriei şi prin victoria asupra eului propriu. Jertfa de sine e o regulă de înaltă morală care se adresează atât femeilor, copiilor, cât şi bărbaţilor.

Astfel dacă întâmplarea Roninilor este celebră, motivul e nu numai că fiecare s-a purtat în mod nobil, ci şi pentru că acei care au secundat pe cavaleri, au desfăşurat cele mai nobile şi mai distinse virtuţi. Umanitatea se poate mândri. Mareşalul Nogi, marele învingător al Rusiei s-a sinucis în 1912 la moartea împăratului Meiji Tenno evocând în testamentul său loialitatea Roninilor şi repetând dictonul lor: „Un Samurai nu serveşte la doi stăpâni”.

Istoria celor 47 formează un buchet ales din toate florile eroismului pe care le poartă cu atâta abundenţă acest pământ de viteji.

Fiecare episod e o ilustraţie a *unei reguli de jertfă. Mame, soţii, copii, soţi şi părinţi arată acolo, cum în faţa datoriilor esenţiale ale ceasului, datoriile secundare şi sentimentele cele mai adânci trebuie să cedeze cu curaj pentru ca opera să se săvârşească şi nedreptatea să fie izgonită pe de pământ! Sufletul japonez înfloreşte acolo în cel mai înalt ideal al său.*

Trăsăturile mari din istoria Roninilor se găsesc menţionate în toate analele japoneze, dar viaţa particulară a fiecăruia dintre bravi e cunoscută mai mult din tradiţii familiare, adeseori mult înflorite.

Evenimentele secundare, acelea pe care istoria nu le fixează, nu sunt totdeauna povestite în acelaşi fel. În „Comoara credincioşilor vasali” — *culegere populară importantă, se dau*

până la 13 versiuni ale aceloraşi scene, iar în nenumăratele romane sau piese de teatru cu acest subiect, chiar numele sunt adeseori schimbate apărând în primul plan când unul, când altul dintre eroi, căci fiecare din aceste povestiri e bazată pe documente diferite şi tradiţii familiare variate.

La aceasta au contribuit desigur legenda şi imaginaţia populară care au înfrumuseţat faptul şi au schimbat detaliile.

De atunci, interesul acestei legende istorice în afară de faptele sigure ce conţine, consistă mai ales, în imaginea pe care entuziasmul japonez şi-a făcut-o despre fiecare personaj.

Căutând să alcătuiesc un buchet de eroism, am ales din publicaţiile cu renume, episoadele cele mai des repetate.

Unele sunt traduse ad-literam fără nici o suprimare, îndeosebi sinuciderea mamei lui Hara Mototochi. Altele sunt dimpotrivă adoptate, deoarece textele originale sunt prea confuze sau prea concise, impunând o confruntare de mai multe versiuni.

Am fost ajutat în această muncă grea de D-l Bourgeois, consulul Franţei, autorul a numeroase lucrări asupra limbii nipone, şi D-l R. Martinie, vechi ataşat naval la Tokio, care ne-a împrumutat îndatoritor operele de care m-am servit.

G. SOULIE de MORANT

Epilog servind de preludiu

> Sub o umilă îmbrăcăminte găsim adesea o inimă nobilă, după cum în nisipul mărilor descoperim pe alocuri prin strălucirea lui, grăuntele de aur.

Sentinţa de la 4 Februarie 1702, prin care au fost condamnaţi cei 47 Samurai, prevedea că cel mai tânăr dintre ei, Terasaka Kitchiemonn să rămână în viaţă pentru a întreţine regulat ofrandele cuvenite spiritelor acelor nobili condamnaţi. Singur unul dintre bravi era deajuns pentru ca ofrandele să fie agreabile tovarăşilor săi. Şi a fost ales cel mai tânăr pentru că trebuia normal să trăiască mai mult. Astfel Terasaka Kitchiemonn, care avea 16 ani în 1702 a trăit 81 ani, murind în anul 1767.

Gloria semi-divină care-l înconjura până la ultima lui zi i-au atras omagiul a numeroşi şi zeloşi admiratori, a căror memorie sau numai simple amintiri au fost utilizate de majoritatea istoricilor. Însă, oricât sunt de preţioase aceste memorii, aproape toate vorbesc numai de eroul care supravieţuieşte, căci destul de rari erau vizitatorii cărora Terasaka le vorbea despre trecutul său.

Eroul găsi totuşi un confident în negustorul de mătăsuri din cartierul Chiba în Yedo, numit Odaginu Kanesada. Şi acesta din urmă dându-şi seama din fericire, de favoarea însemnată al cărui obiect era, notă cu grijă toate învăţăturile aceluia care era considerat o divinitate.

Cum scrie chiar el: „Cu nimic altceva nu s-ar putea întocmi, pentru a convinge cele ce ochii văd, şi cele ce urechile aud. De aceea în fiecare zi, notam cu pietate, povestirile auzite de urechile mele pentru ca să rămână mărturisirea mea şi când vocea-mi obosită va fi stinsă pentru totdeauna”.

Acest tânăr negustor, de natură exaltată îşi termină studiile sale cam în timpul când Terasaka Kitchiemonn mergea către mormânt. Universul răsuna încă de gloria meritată a celor 47. Toţi tinerii visau să se asemene cu acei eroi prin vreo trăsătură măreaţă de curaj şi devotament. Dar singurul

sacrificiu ce-1 puteau face era acela, de altfel foarte greu, pe care-l cerea viaţa de familie şi relaţiile sociale.

În a cincea zi din prima lună, data de aniversare a morţii Bravilor, el se hotărî să asiste la ceremonia anuală. Manuscrisele descriind în câteva cuvinte circulaţia din acea zi, arată cum caravanele acoperite de praf, sosind din oraşele îndepărtate, acopereau Calea cea mare. Călători, părăsind Capitala, încărcaţi cu bagaje, se înghesuiau veseli în răcoarea însorită a unei dimineţi senine de iarnă.

Ca şi pelerinii moderni, el părăsi „Drumul cel Mare ” în satul Takai-narva şi luă poteca înclinată sub pinii mari mirositori până la „ Tari-i ” stacojii şi zidul cenuşiu al mănăstirii.

O mulţime mare era aşezată în jurul mormintelor punctate de nenumăratele lumânări aprinse. Tânărul negustor povesti cu mult adevăr tulburarea ce avu în liniştea atentă a spectatorilor, la umbra rece a pinilor, la luminile tremurătoare ale lumânărilor şi la sufletul poate atent al morţilor.

Când văzu chiar pe erou îmbrăcat în armura-i lucrată în relief, sprijinit pe lancea lui scurtă, urmat de toţi călugării în haine de ceremonie, alergă să se prosterneze în faţa lui, rugându-l să-l împuternicească pe el să-şi ofere viaţa în acea zi pe mormintele sfinte - pentru a da astfel cea mai mare onoare morţilor şi cea mai mare glorie familiei sale.

După povestirea lui Odaguri se vede bine că bătrânul războinic a fost destul de emoţionat faţă de acest sincer entuziasm. A răspuns totuşi, că un asemenea sacrificiu nu s-ar putea îndeplini în mod valabil în entuziasmul unei clipe; e necesară o îndelungată şi serioasă pregătire. După terminarea ceremoniei, tânărul dus în celula lui Terasaka a fost îndelung chestionat de bătrânul „cu ochii de flăcări pe o faţă de fildeş”. Lui Odaguri i-a plăcut fără îndoială, căci de-atunci a mai făcut numeroase vizite la mănăstire, ascultând cu patimă anecdotele ce i le povestea eroul, despre camarazii lui. Aşa putu el umple curând un caiet gros până la ultima pagină.

Atunci l-a rugat pe erou să-şi pună semnătura pe carte, pentru ca să nu se ivească nici o îndoială asupra autenticităţii acelor scrieri.

Se pare că lectura acestui manuscris tulbură adânc pe Terasaka şi-i grăbi poate şi sfârşitul, căci Odaguri adaugă, că de la primele pagini, lacrimile s-au rostogolit pe faţa războinicului şi suspine amare i-au ieşit din piept. Tânărul negustor, intimidat se retrase neobservat.

A doua zi când se întoarse la mănăstire, eroul era mort. Stareţul îi înapoie manuscrisul său pe a cărui primă pagină Terasaka scrisese următoarele rânduri:

„Eu Terasaka Kitchiemonn, samurai de Ennya primind de la Marele Senior, ordinul să trăiesc după ce toţi ceilalţi răzbunători de Ennya şi-au făcut moartea, am ajuns acum la ultimul declin al bătrâneţii.

Toate evenimentele minunate, care erau în mintea mea ar fi pierit odată cu mine, dacă ele nu ar fi fost transcrise de un om loial, care în pasiunea lui a voit să le facă cunoscute Universului. Sunt chiar cuvintele mele pe care penelul lui le-a fixat pentru totdeauna.

Când ochii care au văzut şi urechile care au auzit nu vor mai fi, opera sa va rămâne să onoreze pe Seniorul nostru defunct şi pe bravii care l-au răzbunat. Inimile nobile, slăvind acele acţiuni din generaţie în generaţie, vor încălzi spiritele noastre îngheţate. Lealitatea, energia, dreptatea vor înflori în toate sufletele nipone!

Scris în a 20-a zi din luna douăsprezecea pentru piosul şi onorabilul Odaguri Kanesada”.

Terasaka Kitchiemonn

Odaguri notând povestirile lui Terasaka aşa cum le-a auzit, putem considera acele însemnări drept opera proprie a eroului, de aceea ele vor rămâne etern vibrante de dincolo de mormântul său, în ciuda tuturor secolelor. Căci e doar vocea lui care spune: „Ceea ce ochii mei au văzut şi ceea ce urechile mele au auzit”.

Să ascultăm deci cu respect, aceste însemnări:

I

Sub zăpadă, verdeaţa eternă a brazilor de pe munţi, prin vigoarea ei, pune într-o atmosferă umilitoare decăderea arborilor desfrunziţi de iarnă. Tot aşa şi calităţile cele mai mari ale omului apar strălucitoare printre impresiile ce le lasă coloritul variat al contrastelor. Virtuţile admirabile ale clanului Ennya ar fi trecut neobservate fără nenorocirile cu care destinul a lovit pe Seniorul nostru.

Dar cum la prima suflare a autan-ului (Vânt puternic dinspre Sud şi Sud-Est.), nimeni nu ştie încă dacă frunzişul stejarului nu-şi va păstra cumva pentru totdeauna coloritul întunecat al bradului, tot aşa când seniorul nostru a murit şi clanul nostru s-a împrăştiat, nimeni n-ar fi ştiut să spună care dintre noi, vor fi eroii şi care laşii.

Cât despre mine, Terasaka Kitchiemonn abia aveam 15 ani. Înţeleptul Hara Mototochi, după ce m-a ţinut mai mulţi ani ca scutier iniţiindu-mă în arta luptelor şi orientându-mă pe „Calea Samurailor”, m-a considerat în cele din urmă demn la rândul meu să conduc trupe şi să instruiesc pe scutieri. Mi-a propus chiar să comand cu el garda care va veghea pe mormântul prinţului.

În acest moment prinţesa de Ennya şi-a ras capul după obicei si renunţând la titlurile sale, a luat numele monahal „Samoro-rumere, Momona Kami” pronunţare rituală a idiogramelor En-ya sei hatsu care înseamnă „Chip de voluptate cu părul tăiat”. Ea s-a retras nu departe de Yedo, pe Aroyama, „Muntele păcii”, în mănăstirea „frunzelor nemuritoare”, unde într-o izolare completă, pentru a muri în pace, aştepta cu nerăbdare vestea răzbunării pentru nedreptatea suferită de soţul ei.

Dar nenorocirile sosesc mai repede şi durează mai mult decât bucuriile. Aşteptarea lungă şi bănuielile vin cu uşurinţă la cei ce suferă. Cu tot jurământul scris cu sânge de cei 63 în Sala Consiliului din fortăreaţa En-ya înainte de ocuparea ei de către Şogun, principesa nu era sigură, în inima sa, de sinceritatea noastră. Ea vedea cum elanul nostru era sfărâmat şi cum duşmanul, mereu în mare stimă, era înconjurat de nenumărate gărzi. Ea se îndoia de succesul nostru, câteodată chiar de credinţa noastră, şi lacrimile îi curgeau în fiecare zi mai amare.

Chiar noi, risipiţi cum eram, deseori ne îndoiam unii de alţii. Nu îndrăzneam să ne comunicăm planurile şi nici rezultatele lucrărilor noastre, căci ştiam că suntem înconjuraţi de spioni. Din aceste motive nici nu ne puteam înţelege. Singură credinţa noastră puternică ne oprea să renunţăm la un atac unde fiecare se credea ultimul devotat.

Şi totuşi amintirea marelui nostru jurământ ar fi trebuit să ne dea mai multă credinţă.

Pe mine m-a trimis Hara Mototochi, în grabă pe lângă guvernatorul fortăreţei şi fief-ului (Domeniu vasal.) En-ya, în provincia Harima, pe ţărmul mării Inferioare, să anunţ vestea fatală şi să predau prudentului O-hochi gure-no-sucke ultimele instrucţiuni secrete ale Seniorului nostru.

O-hochi primise deja un prim mesaj din partea prinţului nostru care îi ordonase să trimită o expediţie contra fief-ului învecinat, proprietatea lui Kera, ca pedeapsă a acestuia pentru o obrăznicie.

Când am ajuns, guvernatorul era aşezat în Sala Consiliului, aşteptând sosirea războinicilor noştri pe care sunetele sfâşietoare ale gongului cel mare îi chema. Nemişcat el ascultă veştile, moartea prinţului, imediata acaparare a tuturor bunurilor sale şi împrăştierea clanului nostru. Deşi depăşise de mult voinţa impulsurilor oarbe şi nu mai trecea la faptă decât după ce cântărea fiecare din cuvintele şi acţiunile sale, flacăra din priviri îi trăda însă emoţia.

Ca şi uraganul care în zilele cele mai senine se dezlănţuie, distrugând sate şi recolte, aşa şi sufletele tari nu se gândesc să geamă sau să se vaiete: ci se grăbesc să salveze în grabă tot ce poate fi smuls dezastrului. În acest timp Samuraii, intrau unul după altul salutând şi aşezându-se în linişte pe împletiturile albe, unde aşteptau nemişcaţi să se deschidă Consiliul.

Prin obloanele larg deschise, aerul proaspăt al acestui sfârşit de zi ce trecea în adieri uşoare prin sală, aducea până la urechile noastre distrate murmurul surd al şantierelor din curtea vecină. Încetul cu încetul atmosfera se vopsi în aur, în roz, până când colinele albastre se întunecară. Câmpul înverzit se topi într-o brumă uşoară. Undele răsunătoare ale bronzului ardeau mereu crepusculul. Noaptea se lăsă încet. Valeţii veniră să închidă obloanele de hârtie si să agaţe lanternele albe în cârligele pereţilor. În acelaşi timp, noii sosiţi suprapopulară sala devenită neîncăpătoare.

O-hochi ţinea o listă în mână după care striga pe fiecare. Abia spre zorile cenuşii se arătă mulţumit de numărul celor sosiţi şi dădu un ordin scurt. Bătăile gongului se opriră. Se auzi numai uruitul surd al porţilor grele ale fortăreţei. Valeţii veniră să stingă lanternele şi să desfacă obloanele, lăsând să intre, - băutură curată - aerul îngheţat al dimineţii. La lumina roşietică a aurorei, apărură figurile energice a 200 de războinici, cu ochii ţintă întorşi spre noi. În linişte, cu o uşoară tremurare, O-hochi scoase din mânecă scrisoarea prinţului.

Vorbi nesfârşit, povestind în termeni sobri cearta seniorului nostru, meritele lui şi primul său ordin de a pregăti expediţia. Un murmur de satisfacţie întrerupse o clipă pe orator. Reîncepu însă, anunţând hotărârea Şogunului, condamnarea şi moartea Seniorului nostru, confiscarea tuturor bunurilor princiare şi împrăştierea clanului. Un geamăt unanim de durere şi disperare furioasă aprinse zidurile. Răsăritul soarelui dădu strălucire ochilor încărcaţi de fulgere şi dinţilor scrâşniţi.

O-hochi continuă:

– Legea sugrumând clanul nostru, vrea să fim acum oameni fără căpătâi - ronini - „oameni pe valuri”, liberaţi de toate jurămintele faţă de familia En-ya. Iată-ne liberi să trăim cum ne place, şi chiar să ne căutăm un alt senior.

În acest timp, O-hochi fu întrerupt de strigăte:

– Un samurai nu slujeşte decât un singur Senior... Am jurat să ne urmăm Seniorul în viaţă şi în moarte. Datoria noastră e să murim cu el.

O-hochi ridică mâna, zgomotul se potoli. El spuse:

– Prima noastră datorie e să ne răzbunăm seniorul nostru şi să exterminăm pe Kera cu întreaga familie...

Zgomotul începu mai puternic. În acea clipă, bătrânul Horibe Kanamaru, ale cărui plete cenuşii îl aşezaseră în primul rând, se plecă spre noi şi întrebă:

– Prinţul nu ne-a lăsat nici o instrucţiune? O-hochi atunci, ridică şi arătă scrisoarea. Liniştea se făcu numaidecât. Cei mai apropiaţi putură citi pe foaia albă, alături de semnătura lui Asano, o ideogramă, una singură, scrisă apăsat şi energic cu pana : „Tu ştii” îi era înţelesul.

Cuvântul zbura din gură în gură.

Samuraiul cu părul cărunt vorbi din nou:

– O-hochi San, prinţul vă ordonă să ne luminezi. Ce hotărăşti?

Guvernorul se ridică dintr-o săritură şi strigă :

– *Să ne răzbunăm seniorul: asta este datoria noastră*. Iată ceea ce propun. Vom jura să nu ne dăm înapoi de la nici un pericol pentru a omorî pe Kera şi familia sa. Dacă nu vom reuşi într-un an, asta va însemna că încercările noastre sunt zadarnice şi atunci ne vom aduna înaintea porţii fortăreţei, măcar aceia care vom mai supravieţui acelor încercări, şi ne vom încredinţa singuri morţii, dovedind prin aceasta tuturora credinţa noastră.

O aclamaţie zgomotoasă umplu sala. El continuă :

– Mă duc sa pregătesc un jurământ scris cu sângele nostru. Veniţi cu toţii aici mâine, la ora Tigrului, ca să semnaţi. Astăzi, vom împărţi doar comoara clanului care nu trebuie să cadă în mâinile duşmanilor noştri. Cei ce nu aprobă planul acesta pot să vorbească.

Dar nimeni nu răspunse.

După un moment de linişte O-hochi termină:

– Pentru că sunteţi hotărâţi cu toţi, să ne grăbim la lucru.

Astfel Consiliul a luat sfârşit.

La un ordin, valeţii intrară, aplecaţi sub lăzile de lemn gros pe care le aşezară în faţa noastră. O-hochi, ajutat de fiul său Yochikene, care era doar cu un an mai mare ca mine, deschise lăzile, ce conţineau bucăţi de argint în greutate de 10 uncii (A douăsprezecea parte din livrea romană).

Fiecare dintre asistenţi primi douăzeci de bare de metal şi menţiona pe lista războinicilor, în dreptul numelui său, suma ce-i fu încredinţată. Două sute „ryos” în acea vreme, constituia un capital important care permitea familiilor de En-ya să trăiască mulţi ani cu îndestulare.

Eu însă, privind cu linişte luptătorii ce părăseau unul câte unul sala, mă gândeam bănuitor şi cu furie:

– Pentru ce să se împartă argint în loc de arme? De ce să nu se semneze chiar de azi jurământul, în loc să se aştepte pe a doua zi? Timpul zoreşte. *Dar oamenii care nu mai sunt tineri fac orice lucru cu o încetineală stranie.*

În repeziciunea mea semeaţă, insuficient orientată cu toate lecturile înţeleptului Hara, nu puteam distinge stratagema subtilă care învăluia această acţiune atât de simplă în aparenţă. Oceanul e mai greu de sondat ca bălţile făcute de ultimele ploi.

II

A doua zi, când paznicii din Turnul Veghii sunară, ora Tigrului, lovind cu bătăi repetate pe toba gigantică, am pătruns în sala Consiliului. Era mai mult pe jumătate goală. Pe scoarţele albe, numai şaizeci şi trei de Samurai erau aşezaţi în faţa lui O-hochi care stătea nemişcat.

Mi-am adus aminte numaidecât proverbul :

„Armele nu sunt necesare tuturor, dar aurul nu e nimănui nefolositor”.

Cu piatra neagră, încearcă bijutierii metalele preţioase. Cu aur se încearcă inimile. Laşii şi trădătorii, dezertează în ora pericolului, îşi părăsesc seniorul şi pe fraţii lor!

Şeful nostru ridică atunci mâna să se facă linişte şi zise:

– Încercările ce le-am suferit sunt de aşa natură că un suflet obişnuit nu le-ar putea suporta. Eu însumi recunoscând slăbiciunea lor am scăpat de cea mai grea dintre alegeri: căci ca să vânturi grâul e de ajuns să-l laşi să cada în bătaia vântului. Grâul bun se îngrămădeşte de o parte, pleava şi paiul de cealaltă. La fel şi cu oamenii în restrişte. Cei bravi rămân neclintiţi, cei laşi dispar. Să nu mai vorbim de ei. Am pregătit jurământul nostru, e scris cu sângele meu.

Camarazii noştri se ridicară dintr-o săritură, şi fiecare rând pe rând, făcând o uşoară tăietură cu pumnalul său ascuţit în propria lui piele semnă cu sângele lui angajamentul de a se omorî, dacă până într-un an nu va fi distrus pe Kera şi familia sa.

O-hochi, atunci, răsuci tragicul document şi-l alunecă sub mânecă. Se înclină grav, spunând:

– E necesar ca angajamentul să rămână secret ca nu cumva duşmanii noştri să-şi îndoiască paza. Culegeţi toate informaţiile utile asupra obiceiurilor lui Kera, dispozitivul său de pază, sentimentele servitorilor sau gărzilor sale, şi informaţi- mă mereu. Un atac prost pregătit, nu uitaţi, ar salva viaţa duşmanilor noştri, şi ar cauza pierderea noastră fără profit şi fără glorie. Astfel cauza dreptăţii ar rămâne nerăzbunată.

În acelaşi moment, uşa sălii se deschise. Un războinic intră. Am dus cu toţii imediat mâna la mânerul săbiilor, examinând pe noul venit. Viziera căştii sale purtând un crab negru cu cleştele ameninţător, era lăsată peste faţă. Un coif cu zale îi proteja gâtul. Armura în lame de oţel prinse cu benzi de mătase era acoperită de praf şi noroi.

Paşii săi răsunară, metalici, în tăcere. Se plecă adânc în faţa guvernorului, cu mâinile pe genunchi. Apoi îşi luă viziera.

– Hara Mototochi! strigă O-hochi, ai părăsit oraşul, ce s-a întâmplat ?

Fără să vorbească, noul sosit desfăcu o bucată de mătase şi scoase la iveală o cutie de lac aurit îngustă şi lungă, pe care i-o prezentă, zicând:

– Aici e pumnalul cu care seniorul nostru şi-a dăruit moartea şi care i-a scăpat din mâna crispată de agonie. Cu el vom da lovitura de moarte duşmanului nostru. Tu, şeful nostru, păstrează-l până în ceasul hotărâtor.

Guvernorul se închină şi el până la pământ, se ridică şi luă cu amândouă mâinile obiectul preţios. Hara continuă:

– Principesa s-a şi retras într-o mănăstire. Singura noastră datorie e de acum înainte răzbunarea. Ce aţi hotărât? Trupele Şogunului sunt nenumărate. Trebuie să ne păstrăm forţele pentru a putea omorî pe Kera. Să cedăm dar fortăreaţa fără luptă.

– Un brav nu predă o poziţie pe care nu o poate apăra; el o evacuează înainte de sosirea inamicului. Să ne grăbim deci plecarea luând cu noi ultimele bunuri ale stăpânului nostru.

Ne-am grăbit într-adevăr, căci de-abia trecuseră două ore când caravana scutierilor încărcaţi de lucruri şi a purtătorilor încovoiaţi sub greutăţi, ieşi din fortăreaţă şi ajunse la podul mobil.

Ultimul dintre noi, O-hochi, în kimono de pânză cu mânecile ridicate, grăbea pe hamalii care duceau doi câte doi cuferele mari, unde hainele erau îngrămădite în dezordine. El stătea mai aproape de un cufăraş de lemn gros al cărui aspect şi greutate trăda conţinutul: un mic număr de bucăţi din argint. Noi ne spuneam cu toţii, că avutul lui era mai mic decât al fiecăruia dintre noi. Nici unul nu ştia însă un lucru ce l-am aflat mult mai târziu: în fiecare din acele cufere se găseau ascunse bucăţi de aur a căror valoare atingeau o sumă considerabilă. O nepăsare dibace păzeşte deseori mai bine decât o supraveghere plină de grijă. Aplecaţi sub greutăţi, urcarăm poteca ce merge de la mare spre interior dincolo de coline.

Cei dintâi care au ajuns în vârf se opriră, întorcându-se pentru a-şi arunca o ultimă privire spre plaiurile lui En-ya.

Ţipătul ce-l scoaseră din piept ne făcu să ne întoarcem capul: nori groşi de fum negru, străbătuţi de flăcări roşii învăluiau fortăreaţa. O-hochi nu lăsase duşmanilor decât cenuşă. O trupă de cavaleri se oprise pe câmpul din faţa castelului, iar în faţa lor doi războinici în armuri strălucitoare de

aur şi argint. Trimişii Şogunului nu mai aveau nimic de luat. Clanul lui En-ya nu mai exista.

III

Ignoram cu toţii atunci adevăratele cauze ale dezastrului ce ne lovea, motivele cerţii în care seniorul nostru era încurcat, circumstanţele dramei din Castelul lui Kera, şi chiar detaliile morţii lui Asano Naga-nori. Mult timp după aceea întrebând pe cei ce au văzut, am aflat punct cu punct toate câte se petrecuseră.

În acea vreme, Mikadoul şi Curtea Imperială îşi aveau reşedinţa la Kyoto „cetatea capitala”.

Ţinând sub autoritatea lor sacră, pacea şi ordinea în insule, ei cedau însă greutatea şi practica guvernării Şogunului, a cărui reşedinţă era în oraşul Yedo pe care îl numeau şi Tokio, „capitala de răsărit”.

Obiceiul în acel timp era ca toţi Seniorii posesori ai unei feude să-şi petreacă o parte din an la curtea Şogunului, pentru a primi instrucţiunile necesare unei cât mai bune administrări a ţării; în realitate însă, mai mult pentru a-şi atrage simpatia reprezentantului împărătesc în continuele certuri dintre ei. Astfel fiecare din ei îşi clădeau la Tokio palate somptuoase, rivalizând cu cele ale Mikadoului şi cu cele ale Şogunului, după cum, luna caută să rivalizeze cu strălucirea soarelui.

Şi a doua zi din a treia lună a primului an Ko-ei, Şogunul fu informat de vizita apropiată a unui Trimis imperial, Mareşalul Achi Kari, care se înapoia dintr-o inspecţie în insule. A hotărât să-l primească cu onoruri speciale. Câţiva Seniori aleşi dintre cei mai puternici fură însărcinaţi să primească pe Mareşal si să-l escorteze tot timpul şederii lui la Tokio. Astfel fură aleşi seniorul nostru Asano Takumi-no-kami Naga-nori şi prinţul Hori Kamei Noto-nokami; unul pentru farmecul şi figura sa plăcută, celălalt pentru ascuţimea spiritului său. Primul trebuia să câştige inima Trimisului, al doilea să pătrundă gândurile sale ascunse.

Asano Naga-nori era într-adevăr în floarea tinereţii. Eleganţa ţinutei sale provoca continuă admiraţie la Curte, deşi ţinutele mai tuturora erau pline de strălucire. Fin literat, îndrăgostit de tot ce e frumos, a fost văzut ceasuri întregi îngenuncheat în faţa unei ramuri de piersic înflorit sub ultima

zăpadă de primăvară. Unele din poemele sale au fost cântate în faţa Mikadoului. În sfârşit, frumuseţea sa nu avea de egal decât dreptatea, sinceritatea şi entuziasmul său generos pentru toate virtuţile.

Kamei, prinţ de Hori, deşi îmbrăcat întotdeauna cu grijă, dădea mai puţină importanţă corpului decât sufletului. Privirea sa a cărei pătrundere zadarnic căuta s-o ascundă, părea că răscoleşte inimile. Atât de atent asculta, că deseori simţea gândurile pe care interlocutorul său se stăpânea să le exprime. Astfel în câteva clipe, fără sforţări, cunoştea dorinţele şi teama ascunsă a persoanelor ce le întâlnea şi putea după voie să le servească sau să le contrarieze planurile.

Ordinul Şogunului comunicat celor doi prinţi le prescria să discute cu Ministrul Riturilor, pentru a fixa ceremonia şi serbările date în onoarea Trimisului Sacru; şi pentru a hotărî mai ales mijloacele de a cunoaşte din vreme rapoartele pe care Mareşalul Divinului său Stăpân, voieşte să le facă, pentru a le anihila sau a le modifica la nevoie prin iscusite manopere.

Ministrul Riturilor, Kera, se numea Konomoro Nao-Kod-su-Keno Suke Yochi-hite. Urâţenia figurii sale reflecta cu exactitate deformaţiile lui sufleteşti. Fiul unui traficant ale cărui corăbii bine înarmate jefuiau coastele imperiului învecinat, de curând cucerit de către Tsring-i şi-a câştigat gradul şi influenţa nu prin valoarea sa, ci prin împrumuturile continue de bani ce dădea stăpânului. În speranţa că va câştiga mai multă demnitate părând mai în vârstă, îşi lăsa faţa acoperită neregulat de păr cărunt şi aspru ca cel de viezure. Sprâncenele ţepoase ca mărăcinii, îi adânceau mai mult în orbite, ochii mici care priveau pieziş. Cele 3 frunze de arţar, emblema armelor sale recente se desfăşurau uriaşe, pe tristele haine negre. Şi, în sfârşit, se spunea, - o, ce ruşine! că niciodată n-a contemplat oţelul albastru al săbiei şi că nu ştia nici cu ce mână se ţine pumnalul cel scurt, cu care orice samurai, din copilărie încă, învaţă cu deamănuntul acţiunea sepuku, locul exact al corpului său unde să-şi înfigă arma, şi mişcarea largă ce-i va deschide pântecele.

Asano primind ordinul Şogunului, rămase foarte încurcat, căci bătrânul şi înţeleptul său sfătuitor, O-hochi Gurano-suke tocmai îl părăsise în grabă pentru a înarma şi pregăti fortăreaţa lui En-ya, aşezată la marginea mării şi ameninţată de o flotilă străină, văzută prin acele locuri. Din aceleaşi motive şi prinţul tocmai ceruse o audienţă de concediu, când soarta i-a hotărât această noua misiune.

Cum să procedeze? Se hotărî să ceară părerea prinţului Hori la care plecă deîndată să-l consulte spunându-i din prudenţă că totuşi şi-a manifestat dorinţa de audienţă.

Prinţul îl încredinţa că nu poate refuza onoarea ce i se face şi cum obiceiul era ca un curtezan îndemânatic să nu pronunţe cuvinte defavorabile care ar putea da naştere la interpretări variate, nu a mai adăugat că ministrul fiind un om lacom şi dispreţuind artele, era necesar ca la prezentare, cadourile să fie foarte mari şi compuse mai ales din metal masiv.

L-a reţinut în special de la această mărturisire, natura generoasă şi nobilă a vizitatorului său - care imediat s-ar fi indignat. Totuşi încercă să-şi traducă gândurile de mai multe ori prin câteva priviri lăturalnice şi oarecare mlădieri prevenitoare ale vocii, dar n-a fost înţeles.

Darurile cu care Asano întovărăşi cererea sa de audienţă fură deci compuse din mătăsuri şi picturi rare, pe când acele ale lui Kamei erau din bucăţi de aur învelite într-o broderie vulgară.

Când cei doi principi se prezentară împreună la palatul ministrului, strălucitori în costumele lor de curte atât de lungi încât trebuiau să le calce în picioare, şi care se târau încă doi metri în urmă, gesturile lui Kera nu lăsară nici o îndoială de atenţia diferită cu care cei doi trimişi fură primiţi. Unuia dintre vizitatori îi rezervă toată slugărnicia servilă, celuilalt obrăznicia lui grosolană. Sufletele josnice cunosc deopotrivă de bine aceste două atitudini.

Prinţul En-ya încremenit de o asemenea primire şi neştiind cărei cauze îi datora aceasta îşi stăpâni indignarea şi urmă în linişte gazda şi pe prinţul Hiro care discutau veseli. Se aşezară toţi trei îngenuncheaţi pe scoarţele fine potrivind cu gesturi distinse pliurile apretate ale veşmintelor lor largi.

Atunci Ministrul în câteva cuvinte, preciză intenţiile Şogunului cu privire la trimisul Imperial şi întrebă pe vizitatori ce idee avea cu privire la serbările şi ceremoniile de recepţie. Toate propunerile Seniorului nostru erau primite cu o linişte dispreţuitoare pe când acelea ale lui Kamei cu un surâs de aprobare.

După aceea au repetat cu deamănuntul ceremoniile ce trebuiau să aibă loc la palat în ziua primei recepţii. Un secretar al lui Kera juca rolul trimisului. Cei doi principi coborând spre partea mai joasă a sălii imense, se înclinau adânc, apoi se ridicau după indicaţiile ministrului.

Asano şi Kamei, obişnuiţi din copilărie cu riturile Curţii, îşi îndeplinir fără nici o greşeală rolul lor complicat.

Totuşi fiecare gest, fiecare mişcare a lui Asano era obiectul unei critici sau a sarcasmului lui Kera, încurajat mai întâi, în neruşinarea lui, de tăcerea mirată a tânărului prinţ.

Dar în asemenea situaţie surprinderea face iute loc mâniei. Kamei citea cu nelinişte în privirile Seniorului nostru creşterea arzătoare a dreptei sale mânii. Nu e însă niciodată plăcut să fii amestecat, chiar printr-o prezenţă mută, în discuţiile si certurile altora. Prinţul Hori, ştiind că-şi asigurase favoarea, întrerupse ultimele ceremonii şi prosternându-se ceru învoirea de a părăsi palatul, ca să studieze mai bine - spuse el - câteva puncte ale ritualului. Ministrul surâzând, îl lăsă să plece. Cum şi prinţul Asano Noga-nori se prosternă la rândul lui, Kera îl opri, spunând pe un ton sarcastic:

– Ar fi contrar obiceiului meu dacă v-aş lăsa să plecaţi până nu sunt sigur că veţi îndeplini misiunea. Secretarul meu vă va da o lecţie de rituri.

Insulta, care venea după o serie de batjocuri abia ascunse, lovi pe prinţ ca o lovitură de bici, de aceea se ridică în picioare, scoase sabia din teacă şi înainta strigând :

– La o parte, sfătuitor nedemn. Apără-te dacă nu vrei să fii omorât ca un animal răufăcător! Apără-te, dacă nu vrei să fii omorât ca un animal răufăcător…

Kera, înspăimântat, se ridică dintr-o săritură.

Dar, nici vorbă să-şi scoată arma, întoarse spatele şi fugi chemând ajutor. Prinţul îl urmă gata să-l lovească. Celălalt, îmboldit de spaimă, fugi tocmai la uşa sălii, când Asano, care-l ajunsese aproape, îl lovi cu sabia; ar fi despicat capul ministrului, dacă tăişul, capodopera unui armurier renumit, nu s-ar fi izbit de chenarul uşii şi nu l-ar fi tăiat pe acesta. Lovitura făcu o rană puţin profunda, fiind amortizată de o floare de oţel încrustată în aur pe care Kera o purta ca ornament şi pe care urmaşii o arată pe jumătate tăiată, printre obiectele de preţ ale familiei.

În acea clipă, secretarul ministrului alergând în ajutorul stăpânului său, călcă pe faldurile trenei agresorului şi-l făcu să cadă. Fugarul era în afara pericolului. Asano se întoarse, sprijinit pe un cot, şi dintr-o întorsătură a armei, tăie capul secretarului.

Apoi cu sabia în mână se îndreptă spre ieşire. Alarma se dăduse, însă Seniorul nostru putu să-şi ajungă escorta, ministrul neîndrăznind să-l oprească.

Istoria a păstrat numele secretarului, care neascultând decât de curajul său, a încercat să stăvilească justa mânie a unui brav pentru a-şi salva stăpânul cu preţul vieţii sale. El se numea Kadji-Kana-Go-sabe. Familia sa primi o pensie din partea lui Kera, care se spune - n-a durat decât un an.

IV

În timp ce prinţul nostru ieşea din palat, Kera, cu capul învăluit în pânze însângerate, se aşeză în căruciorul de lac negru, şi ţinând un cufăraş plin cu bucăţi de aur se duse în grabă spre palatul Şogunului: vroia să prezinte mai întâi plângerea contra prinţului iar prin darurile de mare valoare să obţină o audienţă imediată.

În acea vreme o lege formală, pedepsea cu moartea pe toţi cei care îndrăzneau să verse sânge în interiorul oraşului; dar fiecare ştie că înainte de a aplica o lege trebuie mai întâi luată în seamă natura jignirilor. Şogunul prevenit de casa En-ya avut timpul să hotărască că agresiunea prinţului nu merită nimic altceva decât o amendă uşoară.

Asano însă, întors la palat, nu-şi putu stăpâni mânia. Fără să se gândească la pericolul ce-l ameninţă, scria ordin după ordin, expediind mesageri, pregătind armele şi caii. Unul din şefii gărzii sale plecă în grabă cu un mesaj pentru O-hochi-gura no-suke care comanda fortăreaţa En-ya. O trupă trebuia să-şi ia drumul pe acolo pentru ocuparea oraşului Arima, care aparţinea lui Kera. Asano, în mânia lui, visa să cucerească toate domeniile duşmanului său.

În acest moment gărzile anunţară sosirea unui Ome-tzuko, membru al Curţii de judecată, numit Okada Den-patchiro, aducătorul unui ordin din partea Şogunului. Surprins, prinţul care nu-şi dezbrăcase nici haina de ceremonie, se duse să primească pe trimis.

Ome-tsuko-ul după rituri, îl invită să se prosterneze pentru a da ascultare ordinului Seniorului Cel mare. Apoi desfăcu ruloul de pânză cenuşie al decretului şi citi sentinţa. Prinţul En-ya era condamnat să-şi suprime viaţa. Fortăreaţa şi pământurile

sale erau confiscate. El trebuia să rămână sub paza judecătorului până la sosirea Seniorului Tamura Ukiono-daifu, căruia îi fu încredinţată onoarea de a-i servi ca secund pentru sepuku.

Un samurai nu vede în moarte decât un prilej de a-şi manifesta bravura. Prinţul salutând grav - rugă pe înaltul magistrat să-l ierte dacă-şi va întrebuinţa ultimele momente ale vieţii pentru a-şi regla afacerile familiei sale, în loc să-i ţină tovărăşie. Apoi chemă un intendent şi îi dictă instrucţiunile sale.

Vestea fatală se răspândise totuşi în palat. Peste tot se auzeau înălţându-se gemetele femeilor şi murmurul vocilor bărbaţilor.

În acest moment, panoul unei uşi interioare lunecă împins deoparte de o însoţitoare, şi principesa noastră acoperindu-şi ochii cu mâna, intră în cameră. Ome-tsuko se prosternă imediat; apoi ridicându-se, merse spre fundul sălii, întorcând spatele oaspeţilor săi şi privind către un vas vechi ce orna toko-noma.

Dacă e necuviincios pentru o persoană onorabilă, de a-şi arunca privirile curioase asupra relaţiilor dintre soţ şi soţie e cu atât mai necuviincios să vorbească. E deajuns să ştii că o femeie cu o educaţie superioară, numai prin simpla sa atitudine poate încă însufleţi curajul unui bărbat. Forţa sufletului este cea dintâi dintre virtuţile omeneşti.

Clipele trecură, căzând picătură cu picătură în eternitate. În liniştea de moarte ce învăluia acum palatul se auzeau paşii ritmici şi chemările gărzii cu sunetul armelor ei. Un păzitor intră şi vorbi încet judecătorului. Atunci acesta se întoarse şi prosternându-se în faţa Seniorului, zise rămânând aşa pe genunchi şi pe mâini :

– Ora a sosit. Prinţul Tamura vă aşteaptă în palatul său.

Ofiţerul care comanda garda noastră era atunci înţeleptul meu stăpân Hara Mototochi. Intrase de câteva minute, ţinând pe o stofă de mătase o cutie din lac aurit îngustă şi lungă, pe care o prezentă prinţului.

Acesta o deschise şi luă un pumnal scurt a cărui teacă şi mâner foarte simple, aveau ca singur ornament emblema clanului nostru. Acest pumnal e astăzi între obiectele de valoare ale lui Senn-gaku-dji.

Prinţul nostru scoase o clipă din teacă pumnalul pentru a oferi ochilor săi plăcerea de a privi oţelul de rară perfecţiune, moştenire de la un străbun îndepărtat. Apoi îşi puse arma la brâu si înclinându-se înaintea lui Ometsuko, ieşi surâzând din

sală şi se aşeză în salonul unde era aşteptat. Purtătorii cu o mişcare mlădioasă îl ridicară şi într-o clipă, cortegiul ajunse, în faţa sălii de onoare.

Tamura, în costumul de curte larg şi bogat, înconjurat de paznicii săi, îmbrăcaţi în cele mai scumpe armuri, aşteptau pe vizitator lângă intrare, îngenuncheaţi, sprijiniţi pe mâini şi cu fruntea aplecată. Ei intrară şi se prosternară la rândul lor, răspunzând la salut, ridicându-se în picioare apoi din nou prosternându-se. Gazda în sfârşit, se ridică şi conduse musafirii spre fundul sălii, în locul cel de onoare unde o împletitură mlădioasă, albă şi fină ca o pânză moale, era întinsă pe o stofă groasă, unsă cu ulei.

Fără nici o vorbă, Hara Mototochi, care întovărăşise pe seniorul nostru, îi dezbrăcă haina grea ţesută cu aur şi argint, în pliuri tari. Apoi îi ajută să-şi schimbe veştmintele celelalte, punând o simplă haină din pânză albă, un Kami-chimo, ultima toaletă fu gata.

Prinţul se aşeză pe împletitură, cu picioarele îndoite şi cu pumnalul în teacă pus în faţa lui pe o foaie de hârtie fină. Era gata. Tamura îşi prinse pe umeri cu un cordon de mătase, mânecile largi ale hainei, şi scoţând din teacă sabia lungă şi grea, se aşeză în spatele condamnatului.

Atunci Asano înveli mânerul armei cu hârtie pentru a-l feri de umezeala mâinilor sale şi scoase încet teaca. O grabă manifestată în asemenea momente solemne ar fi fost o necuviinţă. Îşi desfăcu haina, pipăi o clipă cu vârful către stânga ca să găsească locul ritual şi înfipse arma cu linişte şi ochii ficşi. Obiceiul cere ca mişcarea de a despica spre dreapta să se facă repede ca o lunecare, căci durerea groaznică ar putea provoca starea de inconştienţă înainte ca sfâşierea să fie terminată. Tamura pândea cu sabia ridicată. Văzu cotul drept al lui Asano ridicându-se repede şi corpul său clătinându-se. Imediat pe nerăsuflate lovi. Capul prinţului nostru se rostogoli la pământ.

Hara Mototochi ridică şi şterse cu grijă pumnalul scăpat din mâna mortului. Apoi ajutat de paznici înfăşură corpul prinţului în împletitura ferită de pânza îmbibată cu ulei, şi-i depuse rămăşiţele funebre în Salon. Tamura si Ome-tsuko întovărăşiră cu onoare pe defunct până dincolo de prag.

Prinţesa noastră, în sala cea mare a apartamentului său aştepta, cu părul despletit, îmbrăcată în rochia albă a văduvelor, înconjurată de preoţi şi întreaga familie în doliu. Cortegiul se formă de îndată şi la loviturile sfâşietoare ale gongurilor îşi

continuă drumul în cântecele călugărilor - lamentabile escorte, până în parcul mănăstirii unde se îndepliniră ultimele rituri ale funeraliilor.

Aşa muri pe nedrept seniorul nostru şi dezastrul lovi întregul clan En-ya.

V

Sus pe colină, în linişte, priveam incendiul fortăreţei En-ya şi chimonoul trimişilor Şogunului. O-hochi care ne ajunse ne spuse :

– E posibil ca duşmanul nostru să nu fi avut timp să-şi pregătească apărarea. Atacându-i pe neaşteptate vom avea avantajul surprinderii şi acela al numărului. Să ne grăbim dar să mergem la Tokio. Patru dintre noi vor pleca înainte, mergând fără întrerupere spre a lua toate informaţiile ce-şi pot procura asupra palatului lui Kera şi apărării sale. Succesul nostru va depinde de îndrumarea lor.

Reflectând o clipă ne privi unul după altul şi desemnă în sfârşit pe cei 4 cercetaşi. Toţi ardeau de dorinţa de a fi numiţi. Alegerea sa ne încremeni pe toţi. Primul într-adevăr era Hanib Kanamaru, care trecuse de 75 ani. Cum putea un om de vârsta lui să îndeplinească o misiune pe cât de obositoare pe atât de plină de pericol? Încă de când a semnat jurământul noi ne-am privit unul pe altul cu un surâs în privire.

Al doilea nume ne surprinse şi mai mult. Akai-gaki Masakata era tânăr şi viguros; abia avea 25 ani. Dar avea mereu cu el o sticlă mare de sake pe care o golea de mai multe ori pe zi. Renumele său de beţiv era aşa de mare că din numele Akai-gaki care însemnează „palisad stacojiu” s-a făcut Akaihana, care se traduce „nas roşu”. El surâdea îngâmfat. În beţia lui continuă ce putea face?

Cât despre ceilalţi doi, n-aveau în curajul şi înţelepciunea lor, nimic extraordinar care să justifice asemenea onoare. Patru dintre cei mai buni cai din trupa noastră fură daţi cercetaşilor. Aceştia dintr-o săritură fură pe şa. Atunci am început a înţelege înţelepciunea şefului nostru. Cei patru tovarăşi ai noştri erau călăreţi excepţionali care puteau obţine din caii lor orice viteză de care erau capabili pentru a îndeplini fără să slăbească, lunga şi greaua cavalcadă până în capitală.

Noi plecarăm după ei, prefăcându-ne că suntem un grup de pelerini care merg la templul Sinbilachi care era situat nu departe de castelul duşmanilor noştri. Fiind în întârziere din cauza bagajelor şi familiilor noastre am fost nevoiţi să pierdem patru nopţi pe drum până să ajungem la destinaţie.

Sub porticurile mănăstirii, Akai-gaki, care trebuie să fi căzut în vreo groapă, căci avea faţa şi corpul pline de noroi, ne aştepta aşezat pe pământ şi golind spre marea surprindere a gardienilor nelipsita sa sticlă. Ne privi cum trecurăm fără să facă vreun semn, fără îndoială incapabil de a ne cunoaşte, totuşi, văzând pe O-hochi, se ridică cu greutate şi vroi să intre cu el în templu, dar el se clătina aşa de tare că şeful nostru trebui să-i întindă mâna ca să nu cadă în timp ce noi indignaţi de purtarea sa, roşeam auzind râzând în urma noastră pe păstori. Akai-gaki în acest timp lăsând braţul care-l susţinea, lovi cu umărul una din coloanele porticurilor, se cramponă de ea şi ne lăsă astfel să ne urmăm drumul.

Mai departe un bătrân cerşetor cocoşat, cu părul alb încâlcit, veni să ne ceară de pomană. Afară de tovarăşul nostru şi acest cerşetor, mănăstirea era goală. Ne-am dus atunci să ne închinăm în templu, săvârşind riturile obişnuite ale pelerinilor.

În timp ce noi psalmodiam rugăciunile noastre mi se păru în mai multe rânduri că unul din noi pronunţa silabe diferite de textul ritual. Am recunoscut vocea şefului nostru, lucru ce-mi deşteptă atenţia.

El cânta :

– El ne păzeşte. Planul nostru e cunoscut, să ne împrăştiem. Ne spionează.

Repetând de trei ori acest avertisment, se înclină şi se ridică, salutându-ne şi luându-şi rămas bun de la noi ca şi cum am fi fost simpli tovarăşi de călătorie.

Mirarea mea n-avea margini. De ce ne comanda să părăsim orice speranţă? De unde ştia el că Kera era păzit, că şase zei şi trei bravi nu puteau să ajungă la el în Castel? Akai-gaki i-a vorbit! Dar te puteai încrede într-un asemenea beţiv? N-ar fi trebuit să aşteptăm raportul celorlalţi trei cercetaşi?

În această vreme, O-hochi aplecându-se spre mine zise:

– Dacă drumul te aduce pe la Kyoto, nu uita să vii să mă vezi. Aş fi fericit să aflu că dorinţele tale ţi-au fost împlinite. Locuinţa mea e în cartierul Chima- bara.

După aceea ne părăsi, grăbindu-şi hamalii, numărând casetele deschise şi supraveghind caseta sa plină de bucăţi de argint.

Am rămas câtva timp buimăciţi, neputând crede că planurile noastre au fost divulgate şi că Kera era într-adevăr pregătit de atac; neputând înţelege mai ales cum a fost informat şeful nostru. Nu îndrăzneam totuşi să ne împărtăşim gândurile, pentru că ne supravegheau spionii. De altfel ordinul era formal: trebuie să ne împrăştiem. Acelaşi gând ne trecu prin minte, lui Hara Mototochi şi mie. Înainte de a merge la postul nostru de gardă de lângă mormânt, ne-am dus să ne plimbăm puţin în jurul castelului lui Kera. Dintr-o privire a fost deajuns să recunoaştem nebunia unui atac. O unitate din trupele Şogunului îşi aşezase tabăra pe locul din faţa porţii celei mari de la intrare.

Când seara la mănăstirea Sen-gaku-dji, ne-am aşezat în pavilionul rezervat păzitorilor mormântului, nu m-am putut stăpâni să nu merg la Hara Mototochi şi să-i arăt sentimentele mele. M-a ascultat mirat şi în sfârşit îmi spuse:

– N-ai recunoscut în bătrânul cerşetor de la templul Simbibachi, pe camaradul nostru Horibe Kana maru?

O lumină străfulgera prin mintea mea şi exclamai:

– Înţeleg… Şi Akai-gaki era fără îndoială foarte bine beat. Dar ceilalţi doi?

– Erai poate prea departe şi n-ai observat că cei doi hamali ai lui O-hochi sau certat cu el puţin înainte de a ajunge la templu.

– I-am văzut. Când o caravană intră într-un oraş mare foarte rar se întâmplă ca hamalii să n-o părăsească tentaţi de numeroasele cabarete. Se înlocuiesc imediat cu alţii si se continuă drumul aşa cum am făcut noi.

– S-a făcut în aşa fel ca O-hochi singur să provoace cu abilitate cearta, şi cei doi înlocuitori noi să fie cei doi tovarăşi ai noştri.

Şi cum stăteam surprins, cu gura căscată, el adăugă:

– Când un şef a trimis pentru informaţii secrete el le primeşte în secret. Nimeni nu trebuie să afle că este informat. Mirarea ta mă face să sper că şi duşmanii noştri au fost înşelaţi.
Mi-am lăsat capul în jos, roşind de ruşine la gândul greşelilor ce aş fi putut săvârşi în cazul când eu aş fi fost informator.

VI

Zilele s-au scurs. Nici o instrucţiune nu ne-a fost transmisa de O-hochi. Dimineaţa cum deschideam ochii alergam să întreb pe şeful meu dacă a primit în timpul nopţii vreun mesaj. Şi de o sută de ori pe zi mergeam pe terasa templului, într-un loc unde se putea vedea toată cărarea ce urca din drum spre mănăstire. Gândul că agresorul seniorului nostru, laşul şi nedreptul Kera, era încă în viaţă îmi producea atâta mânie că mă făcea să tremur din tot corpul.

Am avut totuşi o satisfacţie de scurtă durată: toţi nobilii Curţii, indignaţi de purtarea ministrului îi arătau atâta răceală că Şogunul, observând aceasta găsi cu cale să acţioneze, condamnând pe duşmanul nostru la trei luni destituire din slujba sa şi la pierderea lefii timp de un an. Pentru acest zgârcit, pedeapsa era dureroasă.

Neobositele evoluţii ale soarelui au luat de două ori strălucirea lunii pline. În nerăbdarea mea, în cele din urmă, am mărturisit înţeleptului Hara Mototochi că nu mai puteam suporta această aşteptare; vroiam să ştiu dacă resemnarea noastră se pregătea. Mă întrebă foarte simplu:

– Ce crezi că-i de făcut? Să-l întrebi pe O-hochi? Ştii bine că el nu ne va comunica planurile decât la ora aleasă de el. Nu va vorbi o clipă mai devreme. Şi când va avea nevoie de armele noastre, o să ştim, fii liniştit.

– Bine, dar ce fac camarazii noştri? Noi suntem reţinuţi de însărcinarea noastră, dar ceilalţi supraveghează bine pe duşmanul nostru?

Hara reflectă un moment, apoi spuse:

– Văd că tinereţea ta arzătoare nu poate să suporte mai mult timp această aşteptare care se prelungeşte, şi eu, mai e oare nevoie să ţi-o spun? mă tem că neştiinţa în care ne găsim amândoi ar putea sa ne facă să pierdem vreo ocazie favorabilă.

Triumfător, l-am întrebat :

– O recunoşti chiar tu, Hara Sanu! Noi suntem la pândă, ca vânătorii. Dar nimeni nu ne-a aşezat în aşa fel încât să nu ne scape vânatul. Nu ştim de unde va ieşi acesta. Nu ştim dacă, neputând să-l omoram noi; trebuie să-l împingem spre dreapta sau spre stânga.

El clătină din cap cu dezgust.

– Mărturisesc că nu înţeleg nimic.

Dar asta nu-i suficient ca să-i pot învinovăţi. Greşeala e poate datorită neştiinţei mele. E drept să condamni numai ceea ce se recunoaşte cu siguranţă că e rău. Cine ştie dacă toate astea nu ascund un plan secret, sau e numai o consecinţă a informaţiilor ce le are numai el?

– N-ar fi mai înţelept să ne asigurăm despre aceasta? Şi cum s-o facem?

El reflectă un moment, apoi zise cu glasul înăbuşit, aproape de urechea mea:

– Figura mea e cunoscută. Situaţia mea aici e prea în văz ca să pot pleca din dorinţa mea, fără ca acest Kera să nu fie informat şi să nu mă supravegheze. Dar tu, tu poţi pleca, şi plecarea ta va părea chiar naturală dacă se va înfăţişa tuturor ca împotriva dorinţelor tale. Astăzi deci îţi voi face observaţii asupra purtării tale. Îmi vei răspunde obraznic şi eu te voi goni din garda noastră de onoare.

– Dar, am protestat eu... memoria mea nu va rămâne pătată?

– Totul am cântărit în mintea mea; nu este alt mijloc. Crezi tu că n-am observat atitudinea şi purtările tale? Aşteptam mai curând să-mi ceri să pleci, şi am aşteptat mult timp.

Cum ezitam încă, el adăugă:

– Memoria unui samurai e grav pătată, când se spune despre el că a dat înapoi de la datoria lui faţă de o acţiune utilă, oricare ar fi ea. Când datoria lui îi stă limpede înainte, nimic nu mai contează: nici amor propriu, nici familie, nici teamă pentru sine. Aceasta e legea; aceasta-i calea pentru cei ce vor să conducă turma omenească, spre destine din ce în ce mai fericite, departe de băltoacele infame ale nedreptăţii, asupririi şi urii.

Iluminat la aceste cuvinte, m-am prosternat în faţa lui si-l întrebai:

– Vă rog să-mi daţi instrucţiunile necesare asupra celor ce voi avea de făcut îndată ce voi ieşi din mănăstire.

Îmi aruncă o privire satisfăcută şi zise:

– Cu o parte din banii de argint pe care îi ai, vei cumpăra un balot de mărfuri diferite, în fundul cărora tu îţi vei ascunde armele. Deghizat în vânzător ambulant, vei putea umbla mereu şi vei putea intra în toate casele. Rămâne pe seama ta ca să profiţi de ocazii sau chiar să le provoci. Te vei putea întoarce iarăşi aici fără a da de bănuit. Vino deci mai des şi-mi dă socoteală de tot ce ai aflat.

L-am salutat încă odată, si m-am retras mulţumind destinului, care făcându-mă să cunosc un înţelept, îmi dădea ocazia să cuceresc înţelepciunea, căci inteligenţa se dezvoltă în contact cu inteligenţa după cum căldura pătrunde cu uşurinţă pe cel ce stă lângă jăratec.

Din acea zi chiar, cum era şi de prevăzut, şeful nostru ordonă o inspecţie a trupei de onoare. M-a certat aspru, pe mine ajutorul său, pentru detestabilul exemplu ce-l dădea ţinuta mea neîngrijită, oamenilor mei. În loc să mă înclin liniştit, cum ar fi trebuit să fac, mi-am ridicat cu mândrie capul şi l-am întrebat dacă scopul acestei certe nedrepte era să mă izgonească din gardă, căci nici un nobil nu poate admite o asemenea nedreptate.

Mi-a răspuns cu asprime că indisciplina mea era mai periculoasă decât neglijenţa mea, şi că trebuia să plec imediat.

Căznindu-mă să fac mânioasă faţa mea în realitate roşie de ruşinea de a fi tratat astfel în faţa oamenilor noştri miraţi, am salutat imediat cum ordonau riturile şi m-am retras în camera mea. O oră după aceea am părăsit mănăstirea luându-mi la centură 10 ryos care trebuia să-mi servească de capital pentru comerţul meu de negustor ambulant.

Am avut grija să cumpăr o parte din mărfurile mele din satul apropiat de Takainava, povestind cu foc excluderea mea din gardă şi hotărârea mea de a părăsi clanul En-ya, cât şi ingrata meserie de samurai.

Negustorii, totdeauna puţin invidioşi pe noi, mă felicitară de hotărârea mea, lăudându-mi bucuriile norocului si ale libertăţii. Îmi ajutară să fac balotul şi râzând mi-au arătat regulile destul de simple ale profesiunii lor: ca să cumperi plăteşti preţul cel mai scăzut declarând că marfa e de calitate inferioară, în pierdere şi demodată. Ca să vinzi, să vădeşti un profit mare, şi să strigi că obiectul e de primă calitate şi desigur că e cel mai căutat la Curte şi în Capitală. O mică reducere la care consimţi în ultima clipă, aproape în secret, îţi asigură întotdeauna vânzarea.

VII

Iată-mă dar - eu Terasaka Kitchiemonn, abia de şaisprezece ani - umblând pe drumul cel mare către capitală, încărcat cu un

balot greu de mărfuri diferite. În acea zi, cerul albastru, verdeaţa, casele joase de-a lungul drumului pietruit, totul era inundat în soare.

Călătorii pe care-i întâlneam râdeau şi flecăreau. Eu mă grăbeam şi deodată mi-am dat seama că nu ştiam scopul acestui mers grăbit.

Descurajat, mi-am încetinit paşii, gândindu-mă. Să întreb pe O-hochi era zadarnic; nu mă va lua de confident. Să-mi întreb tovarăşii? Dar unde să-i găsesc în lumea fără margini? Şi-mi vor încredinţa, chiar ei, oare, planurile lor?

Cineva mă chemă. Ajunsesem în elegantul cartier Chiba.

Pe pragul unei case frumoase, o tânără servantă striga:

– Hei, negustorule, eşti surd?

Amintindu-mi atunci rolul ce-l jucam, mă înclinai cu respect, surâzând.

– Slavă Domnului, zise ea răspunzând salutului meu. Mi-era teamă că nu voi fi auzită. Ai pânzeturi noi de bumbac?

Lecţiile negustorilor mă inspirară: făcui prima vânzare cu câştig bun. Mi-am dat seama în acelaşi timp că, cumpărătoarelor le place să flecăreşti şi ele aşteaptă de la vânzători nu numai mărfuri ci şi veşti noi în schimbul veştilor ce ţi le oferă ele. Am înţeles înţelepciunea stăpânului meu.

Din uşă în uşă mi-am vândut repede stofele mele toate şi majoritatea din obiectele mărunte. Capitalul se mărise. Trebuia să mă gândesc la un nou balot. Dar diferitele magazine unde mă adresam nu voiau să-mi vândă cu preţ scăzut. Mă trimeteau de la unul la altul. Unul din el mă sfătui în sfârşit să merg în faţa palatului lui Kera, în prăvălioara unui negustor de stofe care tocmai se instalase acolo. Erau de traversat două, sau trei străzi.

Am găsit repede magazinul a cărui faţadă era vopsită proaspăt. Un om tânăr mă primi în prag cu mii de surâsuri. Dar când mi-am împărtăşit dorinţa mea, se făcu deodată serios şi-mi spuse:

– Asta nu e o afacere obişnuită. Intraţi vă rog în odaia din fund; veţi găsi pe stăpân acolo.

Şi mă părăsi, grăbindu-se spre un client care intra. M-am dus dar în fund, am ridicat draperia şi am pătruns în cameră, unde m-am închinat, după obicei.

O exclamaţie mă făcu să ridic ochii: înaintea mea se afla unul din conjuraţii de En-ya, Kura-bayachi-Takeyuchi!

Am devenit prudent. Aruncând din când în când cu glas tare o observaţie indignată asupra lăcomiei gazdei mele, l-am întrebat apoi încet. Mi-a povestit cum o rudă care avea un magazin mare l-a ajutat să se stabilească în acest cartier, sprijinindu-l în toate felurile. Oamenii care trăiau în palatul Ministrului riturilor se aprovizionau de la el, fără să se teamă de originea sa. Prin ei a aflat că Kera, mai întâi înspăimântat, se aştepta sigur la un atac din partea samurailor de En-ya şi nu îndrăznea să iasă din palat, decât escortat puternic.

Când i-am vorbit de şeful nostru, figura lui păru că se întunecă. Mi-a răspuns foarte simplu:

– Nu se ştie nimic precis... Aici în capitală, se găsesc doi din tovarăşii noştri: Mura Matsu-Hidenao, care s-a făcut medic într-un cartier din Nord şi care se zice că are clientela Curţii, şi Kan-Zari-Yagoro, care conduce un şantier de lemne nu departe de aici, în Minami bachi. Du-te şi-i vezi. Vor fi bucuroşi să vorbească cu dumneata.

Apoi întrerupse brusc, zicând cu voce tare:

– Ei bine! Ne-am înţeles. Accept preţul. Dar să nu mai cumpăraţi din altă parte, nu e aşa?

Portiera se ridică şi vânzătorul vârându-şi capul, zise zâmbind:

– O doamnă vă cheamă. E Doamna Hei-Sann.

Kura-bayachi se ridică cu o grabă care mă uimi si, abia scuzându-se, se grăbi să intre în magazin. Vânzătorul îmi făcu cu ochiul batjocoritor.

Intrai şi eu în magazin. Camaradul meu era acolo surâzând mereu şi adresând mii de vorbe vizitatoarei sale, o fată tânără, fragedă şi graţioasă cu rochia înflorată în culori discrete. Am întrebat cu privirea pe vânzător care măsura stofele mele. El murmură:

– E una din domnişoarele de onoare din palatul vecin.

Inima mi se opri. Aşadar acest Samurai, de En-ya se ploconea oamenilor lui Kera? Spera el oare să fie primit în garda duşmanului nostru? Sau, mai curând iubirea îl făcea să uite datoria sa?

Mi-am plătit cumpărăturile, şi lăsând pe, îndrăgostiţi să flecărească, mi-am luat balotul şi m-am îndepărtat cu îndoiala în suflet. Soarele strălucitor nu-mi mai părea atât de limpede iar cerul albastru nu-mi mai încânta privirile.

Paşii mă târâră spre palatul lui Kera. Totul era închis. În faţa porţii celei mari larg deschise, oamenii de gardă stăteau de

vorbă. Unul din ei mă chemă. Ezitai o clipă: eu să-mi servesc duşmanul? Dar un refuz ar fi fost inexplicabil şi mă putea trăda. Mă îndreptai deci spre el surâzând. El îmi spuse:

– Ai agrafe pentru centuri, negustorule, căci tocmai mi-am sfărâmat-o pe a mea...

Am deschis imediat balotul. Paznicii se grupară în jurul meu cumpărând şi vorbind. Prinzând curaj, făcui pe prostul şi întrebai de ce sunt porţile închise şi dacă aş putea intra să arăt marfa mea femeilor din palat. Din vorbă-n vorbă, din răspuns în răspuns, aflai curând numărul oamenilor înarmaţi şi precauţiile luate pentru apărarea palatului: o armată ar fi asediat zadarnic palatul timp de mai multe luni. Niciodată nu vom putea realiza răzbunarea noastră, gândeam eu atunci.

Descurajat, mi-am urmat drumul, cu capul plecat, îndreptându-mă spre cartierul de Nord. Mura-Matsu-Hidenao, fratele nostru, care se instalase ca medic, îmi va da desigur speranţă şi chiar un plan de acţiune. Cine ştie? Un om hotărât, pătrunzând în palat, putea omorî chiar pe Ministru... Mura-Matsu, avea şaizeci şi cinci de ani, deci om cu o mare experienţă. El va şti să mă lămurească.

La răsunătoarea mea lovitură de ciocan, uşa se deschise şi o femeie de serviciu mă întrebă ce doresc?

– Să văd pe stăpânul tău.

– Eşti bolnav? Nu prea semeni!

– Nu, am răspuns eu naiv. Numele meu e Terasaka şi stăpânul tău mă cunoaşte.

După aceea ea închise uşa şi se auzi vocea mormăită a lui Mura-Matsu:

– Ce vrea? Nu e bolnav? El spune că-l cheamă Terasaka şi că-l cunosc?

Aici observai o uşoară ezitare. Apoi vocea reluă ferm:

– Nu, nu cunosc pe nimeni cu numele de Terasaka. Spune-i că am prea mulţi bolnavi de vizitat ca să mai am timpul să stau de vorbă cu necunoscuţi hoinari.

N-am mai aşteptat femeia de serviciu. Furia mă copleşea înăbuşindu-mă. Aş fi omorât-o dacă ar fi trebuit să-i mai văd odată surâsul batjocoritor. Eram doar renegat de unul dintre ai noştri!

Mânia mi-a dat puteri. Cu paşi repezi şi cu inima arzătoare, plecai să văd pe Kan-Zari-Yagoro. Pe acela îl cunoşteam bine: mă va primi cu braţele deschise, dreptatea lui era sigură.

Trecătorii îmi arătară şantierul de cherestea şi în curând intrai în curtea cea mare unde, de toate părţile, grămezi de trunchiuri de pomi şi scânduri se uscau sub acoperişurile de pânză. Salahorii mişcau presele grele de cherestea. Un ferestrău imens era mânuit cu răbdare de doi oameni. Sub un şopron deschis, tâmplarii în faţa meselor de lucru, împingeau cu piciorul talaşul pe care rindelele îl smulgeau de pe lemn.

În mijlocul acestei activităţi, am văzut pe Kan-Zari într-o vestă scurtă, cu mânecile petrecute în centură în locul săbiilor. M-a văzut, m-a recunoscut şi imediat veni înaintea mea strigând, ca şi când m-ar fi aşteptat:

– Iată-te în sfârşit, negustorule! Eşti aşteptat. Vino cu mine în casă.

Cum am rămas singuri, el îmi puse o mulţime de întrebări. I-am răspuns fără rezervă, repetând sfaturile lui Hara Mototochi şi ciudatele constatări ce le-am făcut în timpul zilei. L-am întrebat la rândul meu. El îmi spuse:

– Luând acest şantier, ideea mea era, sub pretextul că fac reparaţii în palatul duşmanului nostru, să descopăr planurile de construcţie, si să ştiu exact cum să orientez atacul nostru. M-am gândit că în zgârcenia lui, Kera va accepta sigur ofertele de lucru cele mai ieftine. I-am cerut dar preţuri foarte mici, fără să mă îngrijesc de pierderi şi am obţinut imediat sarcina de a repara palatul. N-am prevăzut că această ocupaţie îmi va aduce comenzile întregii curţi, comenzi care mi-au lăsat într-adevăr mari beneficii, dar care mă obligă să-mi dezvolt fără întrerupere şantierele mele.

– Cunoşti într-adevăr, locuinţa duşmanului nostru?

– Puţine odăi sunt, pe unde n-am fost! Sunt cunoscut de toţi şi pot intra şi ieşi după placul meu. Dar Kera nu se culca două nopţi consecutive în aceiaşi cameră. E întovărăşit întotdeauna de credinciosul său Tchoku-mori, despre a cărui credinţă desăvârşită se vorbeşte atât; alţi Samurai, siguri şi incoruptibili îl urmează de aproape. Deocamdată e imposibil a-l ataca.

Avu un moment de linişte şi urmă apoi cu voce descurajată:

– Eu sunt gata. Tu şi alţii încă desigur. Dar când va fi dat semnalul? Vom începe atacul oare vreodată?

Cu glas slăbit, abia şoptind, adăugă:

– Mi s-au transmis zvonuri din partea anturajului lui Kera. O-hochi s-ar fi despărţit de virtuoasa sa soţie Ichi („Stânca”) şi-şi risipeşte averea sa cu gheişele. Beţiile sale nu mai contenesc.

Durerea de a vedea împrăştiat clanul nostru i-a sfărâmat energia. E adevărat? Eu nu ştiu sigur. Du-te şi vezi. Spune-i ceea ce se petrece şi vino înapoi să-mi dai curajul aşteptării. Dar fii prudent, el e înconjurat de spioni; o ştiu.

– După câteva cuvinte ce le-am surprins ieri, va fi sigur atacat de asasini. Un om care poartă o cicatrice la obraz a părăsit azi dimineaţă palatul... Kera se teme de şeful nostru şi se gândeşte să ne pună piedică pentru totdeauna lipsindu-ne de el. Du-te fără întârziere să-l găseşti în casa lui din Kyoto, şi previne-l... Caută mai ales de află dacă într-adevăr şi-a pierdut orice speranţă.

Umplându-mi la întâmplare balotul cu câteva obiecte, mi-a dat o legătură grea de monede de aramă înşirate pe o sfoară.

Şi cum în acel moment, apăru o femeie de serviciu care purta o lanternă, el adăugă:

– S-a înnoptat şi hanurile sunt departe. Dacă vrei să dormi aici, ţi se va da cina şi vei putea face câteva afaceri în familie.

Reluându-mi rolul, i-am mulţumit cu respect.

VIII

Fundurile mărilor se cercetează mai cu uşurinţă decât inima omului, îmi spuse Mototochi, când am venit să-i dau socoteală de tot ce am văzut, căci acţiunilor noastre din cele mai simple poţi întotdeauna să le adaugi interpretările cele mai contradictorii. Foarte rari dealtfel sunt oamenii care cunosc adevăratele şi profundele motive ale actelor lor, chiar atunci când cred că aceste acte sunt săvârşite numai în vederea unui scop limpede pe care şi l-au fixat.

Acţiunile lui Kura-bayachi şi Kan-Zari erau fără îndoială la început dictate numai din dorinţa de a ne informa asupra duşmanului nostru. Apoi dragostea a venit poate la unul, cum norocul a venit la celălalt. Încercarea va fi aspră, când ceasul va suna pentru cei cărora le surâde fericirea şi succesul. *Pentru a alerga spre moarte, trebuie o forţă sufletească mult mai mare la aceia care se smulg prosperităţii, decât nenorociţilor chinuiţi de nenorociri.*

Aceste vorbe imediat pătrunseră în mine ca o suliţă îngheţată. O prăpastie neagră se deschise înaintea mea şi-mi făcu ameţeală.

Trebuie să explic:

Cu un an în urmă, pe timpul când seniorul nostru avea toată favoarea curţii, când. tânăr scutier învăţam arta militară şi regulile din Buşido mi s-a întâmplat ceea ce dealtfel se întâmplă la toţi tinerii de cincisprezece ani.

Dacă pe deoparte vioiciunea mea îmi dădea mare plăcere în mânuirea armelor, sufletul nu-mi era mai puţin sensibil la frumuseţea unui cer senin, la splendoarea primăverii, la melancolia apelor de toamnă. Dincolo de ademenirile naturii, era iubirea pe care o doream în realitate, fără să ştiu. Evitam prietenii ca să visez mai în voie.

Şi într-o zi îmbălsămată, de primăvară, am avut voie să mă plimb spre a admira peisajul tulburător al câmpului care se trezeşte. În zori, sub cerul limpede, am părăsit oraşul şi urcam, încet, o vâlcea a culmelor dinspre Apus. Piersici înfloriţi, ce acopereau câmpul ca o brumă trandafirie, parfumau aerul curat.

Îmbătat de soare, toropit de fericire, mergeam fără grabă, când, trecând printr-un sat, am fost oprit de o scenă deosebită. O fată tânără se împotrivea la doi bărbaţi care încercau s-o târască afară pe poarta unei grădini. Pe deasupra îngrădirii scunde de bambuşi, am văzut faţa roşie de mânie a unei femei care ţinea pe aceia ce i-o răpeau. Din depărtare n-am înţeles mai întâi vorbele pe care aceste patru persoane curioase le vorbeau toţi odată. Apropiindu-mă auzii mai ales ţipetele unuia din oameni, mutră nesinceră de cămătar sau de traficant de carne vie.

– Această fată e a mea, ţipa el. Îmi datorezi doi ryos şi au trecut trei luni de când nu mai primesc nici dobândă. Plăteşte-mi dacă vrei să nu ţi-o iau.

– Ia pe nepoata mea pentru doisprezece ryos! O fată de cincisprezece ani! striga femeia cramponată de hainele copilei. Pe ea, frumoasă cum e, pot lua uşor o sută de ryos, constituindu-i o dotă.

– Puţin îmi pasă! zicea celălalt. Plăteşte cei doisprezece ryos sau dă-mi fata.

Cel de al doilea, cu, aerul de supărat, nu tăcea nici el:

– Haide, babo, nu te mai opune atâta. Suntem doi bărbaţi contra ta... şi vezi bine că nimeni nu-ţi vine în ajutor şi după cum ştii, noi suntem în drepturile noastre.

– Vecinii ştiu că vă datorez aceşti bani, pentru că ultima recoltă a fost foarte slaba. Ei nu îndrăznesc să se mişte, laşii.

Ajunsesem aproape şi ascultam înmărmurit. Cel de-al doilea bărbat spunea:

– Las-o. Ştii bine că va fi fericită cu el.

– Dacă ar fi vorba să intre într-o familie cinstită, strigă bătrâna nici nu m-aş gândi la dotă. Dar într-o asemenea casă, niciodată.

În acest timp, cămătarul, trăgând tare de tot, alunecă pe pământul umed, scăpă pe tânăra fată din mână, se poticni şi se propti în mine. Nu mai puteam răbda. Lovindu-l cu dosul palmei peste ceafă, se clătină şi se rostogoli la pământ, cu răsuflarea pierdută. Trăgând pe jumătate din teacă una din săbiile mele îi spusei celuilalt bărbat:

– Răpirea unei fete contra voinţei sale şi a părinţilor săi e o crimă pedepsită cu moartea. Datoria mea de samurai ar fi sa vă omor pe amândoi. Vreau să vă cruţ, însă. Mergem să aranjăm totul acum. Intraţi de îndată în casă şi să facem socotelile.

Cămătarul care se ridică, palid, încercă să protesteze. Eu mi-am scos sabia. Înţelese şi aplecându-se de spate, intră în casă. După câteva explicaţii trebui să recunoască că, suma adevărată a datoriei era de trei ryos numai - restul fiind dobânzi cu şiretenie.

L-am pus să scrie pe hârtie achitarea totală a sumei, purtând semnătura, pecetea şi amprenta degetului său, i-am dat în schimb cei 3 ryos, gonindu-i apoi pe amândoi cu o lovitură de picior în spatele fiecăruia.

Cele două femei aplecate în faţa mea, îmi mulţumeau plângând. Le-am ridicat şi mă pregăteam să plec, când Hakiba strigă:

– Nu putem lăsa să plece aşa salvatorul nostru fără să cunoaştem măcar numele său. Faceţi-ne cel puţin onoarea să prânziţi, cu noi. Sagai-ya reţine-l până ce eu mă duc după cumpărături.

O privire a tinerei fete îmi fu deajuns să-mi ia orice dorinţă de plecare. Puţin jenată, ea nu îndrăznea să vorbească. Iar eu, pierdut în contemplarea frumuseţii ei, nu mai ştiam ce vorbe îmi ies din gură.

Bătrâna mătuşă, întorcându-se, văzu capul plecat al nepoatei sale şi-i zise:

– Sunt sigură că nici n-ai mulţumit măcar acestui senior.

Apoi, intrând şi ieşind din cameră, ea vorbea fără sfârşit povestind că Sagai-ya era fiica unui samurai de En-ya mort de zece ani, lăsând familia în mizerie.

– Era un bărbat foarte frumos, dar cheltuitor! Exclama ea ridicându-şi braţele spre cer. Şi iată că, de doi ani recoltele au fost proaste şi fermierii noştri nu şi-au putut plăti arenda pământurilor. La rândul nostru, ne-a fost şi nouă imposibil să plătim chiria casei. A trebuit chiar să fac un împrumut ca să putem trăi.

Orele au trecut aşa de repede că se făcuse seară şi eu credeam că sunt la amiază. Era prea târziu să mă întorc în aceeaşi seară în oraş. Haki-ba insistând primii ospitalitatea pentru noapte.

Vorbeam încă la lumina neclară a unei lanterne de hârtie ornată cu flori trandafirii, când deodată un vânt puternic scutură pereţii. Aerul primăvăratec deveni deodată rece şi imediat o ploaie în şuvoaie căzu pe acoperiş ca nişte lovituri de pietre.

A doua zi în zori, am deschis oblonul camerei. Ploaia cădea în picături mari şi reci. Drumul din faţa casei se transformase într-un torent. Era imposibil de întors în oraş. Şi aşa au trecut cinci zile.

În cinci zile, intimitatea face progrese mari între doi tineri încurajaţi de părinţi. Aşa că, a şasea zi, când furtuna trecu şi soarele străluci din nou, îngenuncheai înaintea mătuşii şi-i spusei:

– Haki-ba, mă consideraţi ca salvator. Îndepliniţi-mi dar o dorinţă. Aranjaţi toate datoriile ce le aveţi în sat, luaţi-vă bagajele şi veniţi în oraş cu mine. Am să vă dau cei o sută de ryos ce-mi cereţi pentru zestrea Sagai-ei. Vom căuta o casă pe lângă palatul prinţului nostru şi vom trăi fericiţi toţi trei.

Apoi i-am dat cei câţiva ryos ce-i mai aveam la brâu. Sagai-ya emoţionată, îşi ascundea faţa cu mâneca. Fericirea îi umplea inima.

În aceeaşi seară am plecat împreună. Am închiriat în secret o casă pentru Sagai-ya şi mătuşa ei. Era nevoie de această taină căci tinerii scutieri pierd prin căsătorie consideraţia de războinici şi nu li se mai încredinţează niciodată misiuni grele şi nici ocazia de a se distinge nu li se mai oferă.

M-am revoltat împotriva acestei legi, căci dragostea mea pentru Sagai-ya n-a micşorat întru nimic pasiunea mea pentru arme. Însă am înţeles îndată înţelepciunea obiceiurilor noastre când nici un an nu trecu şi micile mâini grăsulii ale fiului nostru se legănau pe degetele mele.

Si iată că vorbele lui Hara-Mototochi, când mergeam să văd pe şeful nostru O-hochi, smulgeau vălul ignoranţei mele deschizându-mi înainte abisul nepătruns al sacrificiului meu.

IX

O soţie n-are dreptul să-şi judece soţul, tatăl copiilor săi. El conduce. Ea trebuie să asculte. Numai el singur ştie.

Aşa mi-a răspuns serioasa Ichi, admirabila soţie pe care şeful nostru O-hochi a izgonit-o.

Chiar în ziuă întrevederii mele cu Kamari, am pornit la drum spre Kyoto. Fără să fac vreun popas, am străbătut oraşul imperial trecând ca un orb podul celebru de peste râu, şi ajungând de-a dreptul în cartierul Chima-bara unde ştiam că şeful nostru are locuinţa.

Balotul meu de mărfuri mi-a deschis toate uşile... şi toate gurile. Prefăcându-mă a fi auzit că O-hochi ar avea multă avere, am cerut adresa sa în nădejdea prefăcută de a vinde dintr-o data toată sarcina mea la femeile din casa sa.

Fiecare mi-a povestit imediat ceea ce ştia. Şeful nostru, într-adevăr, şi-a izgonit soţia, dându-i într-o seară de beţie, scrisorile de divorţ, lăsându-i totodată copiii şi casa, precum şi o sumă necesară pentru trai. Cât despre el, găsind o locuinţă nu departe de acolo la o gheişă, îşi petrecea zilele într-o cârciumă al cărui proprietar îi era, cel mai bun prieten.

Sângele mâniei şi ruşinii mi se urca în obraji în timp ce surâzând şi glumind, ascultam bătaia de joc dispreţuitoare a guralivilor şi guralivelor:

— Ministrul Riturilor, poate să doarmă liniştit acum. Clanul de En-ya, condus de un asemenea şef, e în toate puterile ca să dea doar asalt sticlelor pline cu sake. Toţi samuraii, în capitală, se întreabă dacă n-ar fi bine să fie omorât acest laş care lasă nerăzbunată memoria seniorului său.

Eram dar trădaţi, părăsiţi!

Informaţii mai precise îmi erau necesare. Desigur soţia sa îmi va spune o parte din adevăr. O-hochi chiar, mai târziu îmi va da dreptate. Sabia mea va răzbuna ruşinea noastră şi va pedepsi trădarea sa.

În casa liniştită şi tăcută de pe coasta colinei dominând valurile de acoperişuri cenuşii, am găsit soţia serioasă şi nobilă,

pe care din copilărie încă au numit-o Ichi „Stânca” pentru tăria caracterului său.

M-am scuzat că o tulbur în mărturia sa, spunând că sunt însărcinat cu o misiune a Roninilor de En-ya pentru vechiul lor şef.

Ea mă ascultă în linişte pătrunzându-mă cu ochii limpezi, şi zise în cele din urmă:

– “Flăcările nechibzuite ale tinereţii întunecă judecata. Ai auzit zvonuri nesocotite şi crezi că ştii totul. Nu uita că pentru a cunoaşte adevărata valoare a unei acţiuni trebuie să aştepţi rezultatul care singur permite să judeci mijloacele întrebuinţate”.

Aici, cu toată teama mea că o voi supăra, m-a cuprins indignarea.

– Soţul te goneşte, pe tine soţie perfectă. El se afundă în beţie şi plăceri josnice, acoperind cu ruşine clanul de En-ya. El merită zece mii de morţi!

Ea se plecă spre mine şi-mi spuse încet:

– Eu cunosc jurământul vostru. Pentru cauza noastră, în numele Seniorului nostru nerăzbunat, te rog aşteaptă termenul jurământului. Când va trece anul vei putea trece la acţiune.

Impresionat de credinţa sa, de nenorocirea sa, mi-am înclinat capul în semn de promisiune. Ea adăugă:

– Te duci să vezi pe soţul meu. Spune-i că în noaptea asta l-am visat. L-am visat la lumina lunii clătinându-se pe un drum acoperit cu zăpadă. Patru oameni, cu sabia în mână, îl urmăreau ascunzându-se în umbra caselor. O rază de lună l-a luminat o clipă. Să se ferească mai ales de un om care are o cicatrice pe obrazul stâng!

Când am ieşit, servitoarea îmi arătă noua locuinţă a stăpânului său. Era în mijlocul oraşului Într-una din străzile cele mai vesele, unde trecătorii nenumăraţi se înghesuiau, unde strigătele micilor negustori şi ale purtătorilor de Kagos erau asurzitoare.

Care nu-mi fu ruşinea când văzui de departe pe şeful nostru cu faţa înroşită de beţie, abia ţinându-se pe picioare sprijinit în partea din afară a porticelor având într-o mână o sticlă de gresie şi în cealaltă o cupă de porţelan. Degradarea sa era cunoscută de toţi.

În acel moment, văzui deasemenea, de cealaltă parte a drumului, un samurai oprit cu faţa întunecată, cu ochii strălucitori şi cu mâna dreaptă pe mânerul uneia din săbiile sale

mari. Recunoscând pe unul din conjuraţi, Hazama Mitsou-Oki, plecai repede spre el şi fără a mă gândi la regulile de politeţe, i-am spus:

– Hazama Sanu, intră te rog cu mine în locuinţa şefului nostru.

Recunoscându-mă, faţa i se însenină. Surâse şi se înclină cu mâinile sprijinite pe genunchi. După terminarea salutului am traversat drumul.

Şeful nostru intrase în casă şi ne aştepta pe pragul camerei de onoare. Cu greutate se putu apleca fără să cadă.

Când ne-am aşezat în cele din urmă pe împletiturile albe ale sălii principale, Hazana scoase din mânecă o scrisoare pe care o desfăcu şi care era acoperită de semnături. O-hochi a primit-o, o citi rar cu voce şoptită, şi nu fără câteva sughiţuri.

– „Conjuraţii plictisiţi de aşteptarea zadarnica a unui ordin de la voi, vor să cunoască planurile voastre. Au jurat să moară împreună, dar nu vor să piară fără a fi încercat să răsune dreptatea insultată, fără a-şi fi spălat onoarea lor de războinici credincioşi. Vă roagă să le răspundeţi”.

O-hochi clătinând capul de o parte şi de alta, zise cu glas tare:

– Iată o scrisoare foarte frumoasă… şi semnături sunt destule.

După ce ascultă raportul meu, zise:

– La drept vorbind, Hazama San, aşteptam de mult timp o stăruinţă de felul acesta. Sunt fericit că ea vine din partea ta, unul din cei mai bravi printre bravii vechiului nostru clan. Cuvântul tău va avea mai multă greutate. Dar Kera se păzeşte în aşa fel că nici nu poate fi vorba să-l atacăm cu succes afară din palatul său. Despre o împresurare a locuinţei sale nici nu e de gândit. În asemenea condiţii adu-ţi aminte principiile luptelor: dacă un atac este destinat dinainte dezastrului, un general trebuie să-l oprească cu orice preţ. Ce putem face?

Hazama, cu fata contractată, scrâşni din dinţi.

– Putem să murim.

– Sunteţi liberi să faceţi aceasta. În ce mă priveşte, îmi veţi da voie să reflectez. Şi ceilalţi deasemenea vor reflecta cu mine, Atunci scoase din mânecă un pergament pe care-l desfăcu în parte. Am recunoscut jurământul scris cu sângele nostru. El zise:

– Iată jurământul nostru. El nu mai are nici o valoare. Binevoiţi a-l da în numele meu membrilor ligii noastre. Fiecare

să-şi şteargă semnătura. Şi dacă, cu toate acestea, mai sunt încă unii care vor să moară, să hotărască ei! Pentru, vor fi aceia ce nu vor prefera bucuriile vieţii, iar contra, vor fi cei cărora le-a surâs norocul. În acest moment, soarele care mergea spre Apus, intră deodată în camera alăturată unde silueta unei femei la pândă apăru o secundă foarte clar.

Când atenţia astfel distrată reveni asupra noastră, fusei surprins de a vedea pe Hazama înclinându-se grav şi luând pergamentul, cu aceste vorbe:

– Bine O-hochi Sanu, Liga noastră e dizolvată. Voi preveni pe conjuraţi, şi le voi arăta nebunia întreprinderii noastre.

Surprinderea mea fu atât de mare că nu-mi putui exprima indignarea. Hazama se şi ridicase. Atunci, aproape de ieşire îmi adusei aminte de visul înţeleptei Ichi şi prevenirile lui Kan-Zari. I le-am spus lui O-hochi. Acesta drept răspuns clătină din cap şi adăugă:

– Am vorbit prea mult, mor de sete. Nu doriţi o cupă de sake?

Noi însă nu-l mai auzeam, ajunseserăm în prag.

A doua zi, la hanul meu, nu se vorbea decât de descoperirea făcută chiar în acea dimineaţă, a patru cadavre întinse pe zăpada udată de sânge, alături de săbiile lor ciuntite, morţi desigur, toţi patru, din cauza rănilor ce aveau şi a frigului, după o încăierare fără importanţă.

Împins de un impuls misterios, m-am dus să văd cadavrele pe care le ridica poliţia. Unul din ele purta o cicatrice pe obrazul stâng.

X

Munţii, râurile şi marea, de-a lungul Drumului Mare, al Tokaido-ului, „drumul mării Orientale”, sunt vestite în Univers pentru frumuseţea lor surprinzătoare şi variată. Astfel majoritatea călătorilor care străbat acest drum, sunt atraşi de-a lungul lui mai mult de plăcerea ce li se înfăţişează ochilor decât de nevoile călătoriei lor.

Dar eu, descurajat, devenind un adevărat *Ronin* („Oameni pe valuri”.), pentru că jurămintele mele erau anulate de şeful nostru, cum puteam oare gusta frumuseţea peisajului?

Totuşi, când drumul cel mare pavat cu lespezi se adâncea în sumbra maiestate a unei păduri de cryptomeri ale căror trunchiuri uriaşe se avântau spre cer, simţii cum mi se închide sufletul precum crengile şi acele neschimbate ale acestor pomi sub furtună, zăpadă sau căldurile de vara.

Şi când într-o seară, din sala cea mare a hanului, plină de oameni veseli, văzurăm, la picioarele falezei ridicându-se din văile adânci marea neagră - albăstruie a nopţii, când vârfurile unduioase ale munţilor s-au topit unul câte unul şi n-a rămas decât impecabilul con argintat al lui Fujiyamo, iradiind mii de culori pe firmamentul înstelat, pe care parcă-l atinge, atunci toţi care râdeau din han, tăcură tulburaţi, şi eu simţii inima mea copleşită de o emoţie arzătoare si o voinţă mai tenace.

Ce însemnătate avea dezertarea unui şef? Vom şti destul de bine să ne găsim altul. Cât despre mine voi fi gata la aceasta. Şi cum vedeam vârful Fuji înălţându-se imaculat peste lumea învăluită în noapte, tot aşa vedeam dreptatea pură a cauzei noastre triumfând deasupra mârşăviilor nedreptăţii.

La Senb-gaku-dji Hara Mototochi, pentru a-şi păstra rolul său, mă primi cu aparenţa unei atitudinii reci şi mirate. Mă rugă totuşi să iau masa cu el.

Şi foarte târziu, noaptea, când fu sigur de singurătatea noastră, se plecă spre mine şi-mi spuse numai atât:

– Ei, ce e?

I-am povestit cu deamănuntul întrevederea mea cu O-hochi şi Hazama Mitsou-oki. Era să adaug observaţiile triste asupra şefului nostru, asupra purtării lui degradante, a înapoierii trădătoare a jurămintelor noastre. Prudenţa m-a făcut să tac. Ce interesa de altfel părerea mea într-un asemenea dezastru.

Surprinderea mea fu fără margini când văzui figura lui Hara luminându-se la cele povestite de mine şi auzindu-l pronunţând aceste vorbe care m-au surprins:

– Văd în sfârşit cum se ridică aurora speranţelor noastre glorioase!

– Cum aşa? nu putui eu să mă stăpânesc de a striga. Hara mă privi triumfător.

– Aşadar, chiar tu, care l-ai văzut, care l-ai auzit, te-a făcut să crezi că renunţă la luptă? Cum n-o să creadă Kera, el care nu are decât rapoartele spionilor săi? Numai un erou, într-adevăr are curajul să se dezonoreze în aparenţă, spre a ajunge la cea mai înaltă onoare.

Uimirea mă făcu să mă bâlbâi niţel:

– Dar... dar ne-a dat înapoi jurămintele noastre! A desfăcut liga...

– Duşmanul cunoştea angajamentul scris cu sângele nostru. Ştie azi că acest jurământ e anulat. Crede deasemenea că O-hochi, dispreţuit de toţi nu mai e de temut. El se va păzi mai puţin. Ceasul răzbunării noastre se apropie. Plec chiar de mâine dimineaţă spre satul meu natal ca să-mi reglez ultimele mele socoteli de familie. Ar fi bine să ţi le reglezi şi tu pe ale tale.

După o tăcere semnificativă, el adăugă:

– Văduvele si copii noştri nu vor rămâne fără mijloace de trai. Prinţesa noastră a spus că va vărsa în fiecare lună o pensie la familiile acestor războinici credincioşi. Am şi dat numele şi adresa soţiei şi copilului tău.

Aşadar, el ştia fără îndoială de mult aceasta!

Va fi vreodată posibil să cunoaştem tot ce ştiu despre noi persoanele ce ne înconjoară? Credem că avem secrete; ele sunt însă cunoscute de toţi. Când ne aşteptăm ca ele să ne fie explicate atunci constatăm că am fost cu desăvârşire descoperiţi.

Hara Mototochi plecă deci a doua zi spre satul lui. Ceea ce s-a întâmplat n-am văzut.

Am să povestesc aşa cum mi le-au spus alţii.

Soţia lui Hara, Koromo „plăpânda” şi copii săi au rămas aproape de satul En-ya în ajutorul fratelui şi mamei lui pentru a cultiva ogorul unde trăiau.

Hara ajungând în satul său către seară, apucă pe poteca ce ducea de-a lungul gardului de bambuşi aurii ai îngrădirii sale. Auzi râsete şi ţipete de copii, se opri şi privi printr-o deschizătură a gardului.

Pe lespezile ce înconjurau temelia casei, la adăpost de vânt, un hârdău adânc de lemn scotea aburi în răcoarea serii. Prin ceaţa uşoară ce producea, el văzu pe Koromo şi cei doi copilaşi ai săi, luându-şi baia de seară, afundaţi până la umeri în apa caldă, săpunindu-se, jucându-se şi râzând cu hohote. Zgomotul se potoli niţel. Un copil zise:

– Erai tristă multă vreme, mamă. De câteva zile eşti mai veselă, de ce?

– Când tatăl tău ne-a părăsit eram tristă, căci despărţirea va fi lungă; timpul însă a trecut şi acum se apropie ziua când îl vom revedea; acum sunt fericită, sunt fericită. Şi tu de ce eşti aşa de vesel? Poţi să-mi spui?

– Sunt vesel pentru că tata va omorî în curând pe răutăciosul Kera, care a făcut să moară seniorul nostru.

– Sst, taci din gură, samurai micuţ!

Şi ea se lupta să-l îmbrăţişeze. Dar copilul se zbătea şi ţipa:

– Şi dacă mai aşteaptă puţin, voi fi destul de mare ca să-l ajut şi eu să omoare pe duşmanul nostru.

Hara surâse şi se depărta în linişte. Înconjurând gardul ajunse curând la poarta de intrare şi păşi pragul, intrând în grădină. Soţia sa, îmbrăcată într-un kimono gros şi ţinând copilul înfăşurat într-un prosop, îl auzi, se întoarse după casă şi se făcu roşie de bucurie văzându-l. Dar nu putea să-l salute. Doar abia putu să articuleze :

– Intră repede şi vezi pe mama ta. A suferit mult din cauza despărţirii noastre. Fratele tău Mitsuro e şi el în casă.

Mama auzi vocile, îşi scoase capul pe o fereastră laterală şi recunoscu pe fiul său. Acesta intră numaidecât şi o salută după obicei. Mitsuro „cel de al treilea senior" alergă să aducă lichioruri şi mâncare. Curând cei doi soţi si familia lor au fost adunaţi în jurul unui ospăţ. Atunci mama, surâzând, puse câteva întrebări. Hara răspunse:

– Mi-au venit de la Kyoto câteva informaţii intime. Pentru multă vreme, fără îndoială, fiecare din noi nu va trebui să se bizuie decât pe sine însuşi. Atunci mi-am ciulit urechea la zvonuri şi am hotărât să plec spre regiunea Koan-to unde sper să fiu angajat de un demnitar. Imediat ce voi găsi o slujbă veţi afla. Nu sper însă să mă întorc pană în primăvara viitoare, mâine dimineaţă în zori voi porni la drum.

Koromo auzi aceste vorbe şi faţa sa fericită se întunecă. Mitsu-ro, în gândul lui, credea că atâta grabă era inutilă. Cât despre mamă-sa, ea nu se lăsă dusă de simţiri şi deveni foarte serioasă.

În acelaşi timp Hara scosese de la piept un pachet cu treizeci ryos de metal preţios şi le dădu fratelui său zicând:

– Iată, să ajuţi familia să trăiască până la întoarcerea mea. Îţi încredinţez pe soţia mea. Ai grijă să nu i se întâmple nimic şi să fie fericită. Nu mai e nevoie să-ţi vorbesc de mama.

Mama în timp ce el vorbea, îi observa faţa. Ea zise în cele din urmă:

– Pleci într-o ţară depărtată, fără să ştii sigur rezultatul călătoriei. Dacă aceste şanse de reuşită merită să admitem o asemenea lipsă, ne vom bucura; dar, dacă se poate, vreau să ştiu adevărul în această chestiune.

– Adevărul? Cum să nu îndrăznesc a-l spune?

– E nevoie să mergi atât de departe, pentru a-ţi câştiga viaţa în mijlocul oamenilor străini? N-am auzit niciodată să se spună, că fără un motiv secret, se lasă fără nici o întrebuinţare războinicii credincioşi. Nimeni aici nu ne poate auzi, vorbeşte dar fără ocol. Nu te preface că acţionezi altfel acum când O-hochi s-a hotărât în sfârşit să răzbune pe seniorul nostru?

La aceste cuvinte, Hara fu surprins şi tulburat. Tăria sufletească a mamei sale îi era cunoscută. Dar îmi aminti proverbul *„Vorbele care ies din gură, nimeni nu le poate repeta şi nimeni nu ştie până unde pot să ajungă”*.

Şi dealtfel mama sa va fi destul de tare ca să suporte întunecatul adevăr. Prin urmare el zise:

– Mă grăbesc aşa pentru că primii sosiţi sunt întotdeauna crezuţi mai repede. Când un plan e hotărât, o zi de întârziere îi poate compromite executarea lui. Dealtfel, căldura din miezul zilei nu e bună pentru călători. Mai bine e să pleci dis de dimineaţă şi să te odihneşti când soarele e sus. Voi pleca deci pe ascuns mâine, ca să vă scutesc de oboseala de a lua rămas bun.

Ce se mai putea răspunde? Seara trecu deci, întristată. Apoi fiecare se retrase să se culce.

XI

Iubirea maternă este cea mai profundă şi mai dezinteresată din toate sentimentele omeneşti. Frumuseţea ei sclipeşte ca o strălucire deosebit de curată în familiile cu suflete distinse.

Era noapte, zorile nu ieşiseră încă în colţul de răsărit al cerului. Hara dormea, când mama lui se sculase pentru a-i pregăti mâncarea pentru drum şi prăjituri pentru tot restul zilei.

Când se trezi, începu să se pregătească de plecare stăpânindu-şi greu gândurile şi sentimentele. Credinţa îl ajută totuşi să-şi ţină figura serioasă, ca să nu lase să i se vadă tulburarea de către mama, soţia şi fratele său. Totuşi, nu se putu stăpâni să nu spună: „Această despărţire, pe lângă amintirea celor de până acum, mi se pare cea mai grea. Abia pot să vă părăsesc”.

Plecă în sfârşit, luând drumul spre apus. Străbătu mai mult de şapte ris când ceasul mesei de prânz sosi. La umbra unei păduri răcoroase, el desfăcu pachetul mai greu decât o piatră,

atârnat de umărul său şi văzu patru prăjituri pregătite de mama sa. Recunoscu imediat gustul lor de odinioară. Câteva firimituri căzură. O turturică ce-şi avea cuibul într-un pom din apropiere se aşeză jos pe lângă el şi luând în cioc o bucăţică, fără să înghită, zbură cu ea numaidecât la micuţii ei care o aşteptau piuind. Hara se apucă să cugete:

– Această turturică nu se gândeşte decât la micuţii ei. Tot aşa şi mama s-a sacrificat pentru noi. Cum ar fi putut ea spune un cuvânt împotriva datoriei noastre? N-ar fi trebuit să plec fără să-i spun adevărul. Amintirea lipsei mele de încredere o va tulbura când va auzi de moartea mea.

Ridicându-se atunci cu hotărâre, luă drumul înapoi ajungând înapoi acasă la apusul soarelui. Fratele său îl văzu cel dintâi, şi neliniştit îl întrebă. Hara se prefăcu că a uitat un obiect important. Koromo alergă şi ea surâzătoare, fără să întrebe ceva. Apoi trase pe cumnatul său deoparte, lăsând pe Hara să-şi salute mama. Aceasta nu păru surprinsă. El spuse:

– Azi de dimineaţă am plecat grăbit fără să îţi spun motivul adevărat al călătoriei mele căci mă temeam să nu tulbur somnul tău şi al lui Koromo care e prea plăpândă să suporte durerea. Însă, am reflectat: Cum m-aş putea odihni în pace fără să-ţi fi vorbit?

Şi el povesti tot ce s-a întâmplat, cu convingerea că ceasul se apropia când el va pieri fie în luptă, fie din ordinul Şogunului.

– Am ghicit bine că va fi astfel, zise în sfârşit mama. Eram mândră de hotărârea ta şi că te-ai gândit la mine. Azi sunt fericită de încrederea ta. Nu trebuie însă ca grija durerii mele să-ţi slăbească hotărârea ta. Mama unui samurai ştie care poate fi sfârşitul unei lupte.

Masa de seară fu mai gravă decât cea din ajun. În sfârşit fiecare se retrase să se culce.

A doua zi în zori, Hara se deşteptă şi începu pregătirile, ajutat de soţia sa. Mirat că nu aude nici un zgomot în casă, intră în camera întunecată a mamei sale. Ea se odihnea întinsă pe aşternut. Deschise un oblon, ca să intre primele raze de soare, şi se întoarse gata să-şi ia rămas bun de la cea care dormea. Privelişte groaznică: cuverturile şi tatami-ul erau pline de sânge. Mama avea gâtul tăiat şi ţinea încă în mâna dreaptă pumnalul pe care îl întrebuinţase. Chemă numaidecât pe fratele său; acesta alergă imediat. Şi amândoi se întrebau, în durerea lor, de ce ea a făcut acest gest. Nu o ameninţa nici un pericol. Nici o vorbă din partea ei nu putea explica sinuciderea. Văzură, în cele

din urmă, pe pernă, o scrisoare adresată: „Fiului meu cel mare”. O deschiseră. Mama lor scrisese:

„Dintr-un singur condei nu pot lăuda în întregime profunzimea milei filiale pe care inima ta mi-a mărturisit-o întotdeauna. Şi iată că ieri, amintirea mamei tale te-a chemat din nou spre ea, când făcuseşi distanţa de şapte ris; bătrânul meu trup s-a bucurat de întoarcerea ta şi de această nouă încercare a inimii tale. Totuşi pentru mine ai întârziat plecarea ta. Nu vreau ca gândul la trupul mamei tale să-ţi răsară în faţă în ceasul când va trebui să mergi înainte cu tot spiritul tău de bravură. Căci atunci slăbit, vei risca imediat să fii trântit la pământ; duşmanul nostru va vedea dedesubtul căştii tale. Dorind să trăieşti pentru mama ta, vei întârzia să mori din cauza ei.

Bătrână azi, destinul meu mi s-a încheiat. Am scris dar întâi această scrisoare, apoi mă voi omorî, ca să trec în liniştea de veci. În orice întreprindere trebuie să acţionezi la timp. Regret numai durerea ce o fac lui Mitsu-ro şi lui Koromo”.

Hara, în durerea lui, vărsă lacrimi şi chemă cu strigăte puternice sufletul eroic care zbura încă împrejurul casei. Fratele său şi soţia plângeau lângă el. Apoi a trebuit să facă cele necesare, pentru înmormântare. Chemă pe călugărul unei mănăstiri din apropiere să asiste la funeralii. Două săptămâni au trecut până a putut să-şi părăsească satul natal.

XII

Când Hara mi-a spus că ceasul se apropia şi că trebuie să luăm ultimele dispoziţii, vorbele sale, bazate pe respectul meu, au schimbat pornirea convingerilor mele adânci. Dar el mă părăsi, şi eu mergeam din casă în casă, la fiecare din conjuraţi, şi la fiecare din ei pierdeam câte puţin din încrederea mea.

Hazama Mitsu-ki trecuse înaintea mea, lăsând la fiecare cuvântul dat. Toţi ai noştri fierbeau de indignare şi mânie. Unii spuneau să pătrundă singuri în palatul lui Kera. Alţii vroiau să-şi aleagă un alt şef.

Din nou, îndoiala intră în suflete. O-hochi ne trăda şi ne părăsea. Ceasul nu se mai apropia. Nimic nu era de făcut, nici pentru a menţine curajul conjuraţilor, nici pentru a clarifica ştirile culese, nici pentru a forma un plan de atac.

Mulţi dintre noi, în sfârşit, erau forţaţi de mizerie să-şi vândă armurile. Alţii nu şi-au mai păstrat decât o sabie. Ce puteam face noi, cu mâinile goale, contra trupelor bine înarmate ale duşmanului nostru?

Şi totuşi, atenţia tuturora era îndreptată asupra samurailor de En-ya. Poporul şi nobilii aşteptau deopotrivă de la noi pedepsirea nedreptăţii.

Dacă asupritul suportă mişeleşte, fără revoltă braţul viclean al asupritorului, dacă preferă o existenţă josnică de câine în locul morţii glorioase a unui apărător al Dreptăţii şi Onoarei, nimic desigur nu impune celorlalţi să nu moară în locul lui. E o datorie să sprijini şi să ajuţi pe acei ce luptă până la ultima suflare pentru cauza cea bună. Şi e deasemeni o datorie să laşi să piară laşii care nu fac nici o sforţare să iasă din mocirla în care au căzut.

În toate casele din oraş, pe unde-mi purtam marfa, se ştia acum că jurămintele ni s-au dat înapoi. Nici o gură nu mai era, nici cea mai de dispreţuit, care să nu găsească pentru samuraii lui En-ya epitete asemenea loviturilor de bici. Mi se înroşeau obrajii, în timp ce trebuia să-mi crispez buzele într-un surâs complice.

Zvonurile din oraş au ajuns desigur până la Kera, confirmând rapoartele spionilor săi, căci trecând prin faţa palatului său, n-am mai văzut gărzi afară.

Curiozitatea mă făcu să trec pragul porţii celei mari întredeschise. În curte câţiva oameni înarmaţi, ţineau locul batalionului pe care-l văzusem abia o lună mai înainte. Economia era una din virtuţile puternicului ministru.

În inima mea care fierbea îmi făcui o clipă planul să jertfesc pe O-hochi zeilor mari ai seniorului nostru. Dar răzbunarea noastră nu ar fi fost potolită. Hotărâi mai curând să încerc singur un atac împotriva lui Kera. Pentru aceasta am stat mereu pe străzile din apropierea reşedinţei lui, încercând, fără a pune întrebări să aflu la ce ore ieşea. Constatai însă imediat că, dacă îşi micşorase garda palatului pentru că nu se mai temea de un asalt al unei trupe numeroase, îi era frica totuşi de atacul câtorva oameni asupra cortegiului şi nu ieşea niciodată fără să fie păzit cât se poate de bine.

Kan-Zari-Yagoro care conducea şantierul lui de lemne mă primi într-o seară la el acasă. Când liniştea domnea peste tot, şi putu să-mi vorbească fără teamă că va fi auzit, m-a întrebat

dacă mai era vreo lumină de speranţă. Fruntea mea plecată lăsă să se vadă ruşinea şi desperarea mea.

– Totuşi e gata totul. Avem planurile complete ale apartamentelor secrete ale lui Kera. Eu însumi am desenat o parte din ele, executând lucrările de reparaţii obişnuite în fiecare anotimp. Cealaltă parte a fost ridicată de fratele Hazama Mitsu-oki, căruia întotdeauna i-au plăcut lucrările de tâmplărie. El s-a prezentat ca lucrător pentru reparaţia apartamentelor interioare. În odăile cele mai secrete, el cunoaşte intrările, ieşirile şi panourile ascunse. Am comunicat informaţiile noastre şefului, pentru ca în ziua atacului toate ieşirile să fie păzite. Toate astea sunt fără nici un folos acum.

Într-o altă parte a oraşului, unde Kayano Tsune-nari trăieşte în casa tatălui său, am găsit întreaga familie în doliu. Un frate mai tânăr al lui Tsune-nari, numit Tsune-yo, de treisprezece ani abia, se întorcea acasă în fiecare seară, plin de vânătăi de la şcoală. Toţi studenţii, care aflaseră totul despre ruşinea noastră de la părinţii lor, l-au supranumit „laşul de En-ya”. Copilul se lupta fără întrerupere. Dar profesorii lui chiar îl tratau cu atâta dispreţ, că într-o seară, înăbuşit de durere, şi-a înfipt un pumnal în inimă, lăsând fratelui său aceste singure cuvinte: „Răzbună-mă, salvându-ţi astfel onoarea ta”.

Un mare număr dintre ai noştri, neavând nici soţie nici copii, s-au grăbit să cheltuiască în serbări sau altfel cei o sută de ryos primiţi la împărţirea avuţiei noastre. „La ce bun, ziceau ei, pentru cei care vor muri peste un an să-şi păstreze bogăţii mai mari care nu sunt necesare pentru un trai într-un timp atât de scurt?”

Risipind fără socoteală ei au ajuns, mai repede decât gândeau la fundul pungilor lor. De aceea au trebuit să vândă cei mai mulţi, armurile lor. La indignarea noastră că vedeam nedreptatea nepedepsită, la ruşinea de a fi dispreţuiţi de toţi, se mai adaugă şi decepţia lor de a fi reduşi de acum încolo la mizerie şi dispreţ.

Mânia şi durerea clocoteau deci în toate sufletele conjuraţilor. Am fi voit să acţionăm, dar ne trebuia un şef şi noi îl pierdusem pe al nostru.

XIII

Gânduri negre de rebeliune şi nemulţumire vărsau otrava lor în sufletul meu, în timp ce după vizitele ce am făcut aproape la toţi conjuraţii noştri urcam poteca spre mănăstirea Sann-gaku. Încrederea mea în O-hochi era distrusă. Am văzut unde ne-a dus purtarea lui ciudată şi credinţa noastră oarbă. Cum vom putea îndepărta pe acest trădător fără a atrage bănuieli?

Hara Mototochi, şedea în celula lui strâmtă şi goală, nemişcat şi grav, pe împletiturile aspre. După legătura albă care-i strângea fruntea şi haina sa lungă albă, netivită, am înţeles că era în doliu, înainte ca el să-mi fi spus aceasta.

– Mama mea şi-a făcut moartea singură, răspunse el la întrebările mele mâhnite, ca nu cumva gândul la bătrâneţea ei solitară să-mi împiedice credinţa mea. Viaţa mea de aici înainte se prelungeşte cu un singur scop, ca victoria noastră să justifice măreţia eroismului ei. Vrea să fiu demn de jertfa ei.

Impresionat de eroicul gest al mamei sale ca şi de atitudinea demnă a fiului ei am spus :

– Trebuie să fiţi şeful nostru. Noi suntem gata de luptă, dar O-hochi a pierdut încrederea noastră. El ne-a părăsit. Ne-a dat înapoi jurămintele. Tot poporul ne dispreţuieşte din cauza lui. Asta e prea mult. Pentru ce avea el să dizolve liga noastră. Pentru ce nu ne dă semnalul? Avem planul palatului duşmanului nostru. Călăuze sigure cunosc ieşirile cele mai secrete. Ştim cu exactitate când atacul nostru va trebui să fie mai înverşunat. Gărzile palatului sunt încă numeroase, avem însă de partea noastră avantajul surprinderii, al disciplinei şi mai ales al unei voinţe neclintite.

– Dacă totul într-adevăr e aşa cum spui, desigur O-hochi o ştie şi el va alege ceasul.

Un zgomot de paşi în curte ne întrerupse vorba. Reluai tonul ce se cuvenea convorbirii cu un prieten în doliu. Un scutier, o clipă mai târziu ne anunţă vizita lui Hazama care îşi făcu de îndată apariţia.

După schimbul de saluturi vizitatorul aduse cum se cădea vorbe de laudă pentru defuncta, şi se interesă de boala ei din ultimul timp. Scutierul, îndepărtându-se în timpul acesta, Hara îi spuse şi lui adevăratele cauze ale sacrificiului.

Hazama ridică grav capul, fără să spună un cuvânt. *Sunt sentimente pe care numai linişte le poate respecta.*

Apoi scoase de la pieptul său sulul de hârtie albă — am recunoscut textul pe care l-am semnat cu sângele nostru. Desfăşură de la un capăt documentul înfăşurând în acelaşi timp

partea de jos până ce găsi iscălitura lui Hara care se ivi izolată printre celelalte. Roşul închis al sângelui era aproape şters.

Trebuie să semnaţi aici anularea jurământului vostru. Toţi conjuraţii au şi semnat.

Am deschis gura să întreb care e numele acelor laşi care au îndrăznit să semneze propria lor decădere. M-am oprit însă surprins căci Hara luă documentul şi trecând pana pe o piatră de mestecat culori, încă umedă, care era lângă el scrise câteva cuvinte şi semnă cu un gest iute.

Hazama îmi ceru şi mie iscălitura. Pana mea apăsă pe hârtie cuvintele: „Reînnoiesc de zeci de mii de ori jurământul meu”. Fără să privească, vizitatorul nostru aşeză documentul la pieptul său, se ridică şi ne salută:

– Trebuie să duc fără întârziere acest act şefului nostru. Plec, însă vă rog să fiţi în a treisprezecea zi din luna douăsprezecea, adică de azi în şapte zile, la ora tigrului, la mormântul Seniorului nostru, unde va fi fără îndoială ultimul consiliu al clanului nostru. Acestea sunt instrucţiunile şefului nostru. Păstraţi secretul.

Aşadar, chiar în faţa mormântului celui pe care l-am trădat, hotărâm să părăsim gândul răzbunării.

În cazul acesta de ce să păstrăm secretul? Îndoiala îşi face loc din nou în sufleul meu: O-hochi s-a hotărât să lupte?

Nu mai eram în stare să aştept atâtea zile nefăcând nimic, de aceea m-am ridicat imediat declarând că plec la Tokio. Hazana surâse şi înclinându-se îmi zise:

– Sunt fericit că mai am tovarăşi de drum.

Pentru ce a surâs? Ce ştia el? *Prin ce fel de studii putea-vom noi vreodată să ghicim adevăratele gânduri ale celor ce stau în faţa noastră mai de nepătruns decât cei care se găsesc dincolo de zidurile vechi?*

XIV

La Kyoto, am găsit pe O-hochi în picioare, în pragul casei sale, sprijinit de usciorul uşii. Ca şi în ziua vizitei precedente, el ţinea în mână un flacon cu sake. Cu faţa înflăcărată şi ochii strălucitori, el adresa cuvinte în bătaie de joc la toate femeile care treceau, roşind, cu capul plecat, grăbindu-se.

Când ne-a văzut, făcu cu mâna un semn de bun venit şi îndreptându-se cu greutate veni spre noi în loc să ne invite la el în casă.

– Sticla mea e goală, zise el vărsând conţinutul. Vreau s-o umplu iar. Haideţi cu mine.

Şi luându-ne de braţ, îşi îndreptă mersul clătinat, conducându-ne pe o stradă îngustă şi pustie.

– Ei bine, zise atunci Hazama. Câţi?

– Patru zeci şi şapte, cu voi împreună, au confirmat jurământul. Iată documentul.

În acest moment, O-hochi, se poticni, trăgându-ne şi pe noi după el. Ruloul îi fu înmânat cu atâta dibăcie că nici eu nu l-am putut observa. Mai puse apoi o întrebare :

– Întâlnirea e bine dată?

– Ora, ziua şi locul sunt fixate.

– S-a înţeles ca nimeni să nu ia cu sine armuri, lănci, scuturi, sau săbii?

– S-a înţeles.

Din nou trecurăm pe o stradă frecventată. El îşi accentua mersul său clătinat şi ne duse în sfârşit într-un magazin cu lichioruri. Era fără îndoială bine cunoscut, căci primirea fu prietenoasă.

O-hochi arătă sticla sa goală. Patronul o luă îndată să o umple şi ieşi. Şeful nostru, dintr-o privire îl arătă şi zise încet:

– Un spion al duşmanului nostru. Mi-a fost foarte trebuincios.

Adaugă cu voce tare:

– Da, totul mă dezgustă acum. Dealtfel am îmbătrânit. E timpul să mă gândesc la viaţa viitoare. Am plănuit mai de multă vreme să fac un pelerinaj spre a-mi scăpa sufletul de chinurile celor şaisprezece infernuri.

Patronul întorcându-se stătea în picioare la spatele lui şi surâdea, părând că spune:

– Căinţă de beţiv...

O-hochi continuă:

– M-am hotărât să mă duc la mănăstirea Manu-fuji lângă Kamakura. Se zice că acolo vinul e foarte bun.

Păru mirat la hohotele noastre de râs, dar continuă:

– Bagajele mele sunt gata, şi iau mult cu mine căci am cumpărat stofe şi bronzuri, pe care le voi vinde trecând prin Yedo. Ce ziceţi de planul meu? Vreau să mă fac negustor. Îmi displace meseria de samurai; mă voi lăsa de ea...

Cât despre mine, abia îmi mai puteam stăpâni emoţiile contradictorii. Aşadar, totul era gata, şi armurile chiar erau comandate, când eu credeam cauza noastră dată uitării! Ceasul luptei era deci aproape. A doua zi de dimineaţă, puţin timp după ce părăsirăm oraşul, am trecut înaintea unei caravane, compusă din mai mulţi cai încărcaţi cu lăzi mari. Doi servitori o conduceau. Un negustor era în urma ei călare clătinându-se în şa. Am recunoscut pe O-hochi şi eram gata să-i vorbesc. Dar Hazama dădu pinteni calului şi trecu fără nici un semn înainte. Am făcut şi eu la fel.

XV

Zăpada cădea în fulgi repezi, acoperind pământul, umplând grădinile şi îndoind sub greutatea ei bambuşii îngălbeniţi către pământul îngheţat. Străzile albe şi liniştite erau pustii. În casele bine închise, locuitorii, îmbrăcaţi în hainele lor cele mai călduroase, se strângeau friguroşi în jurul unei sobe de bronz, încercând să-şi încălzească degetele îngheţate şi ţinând mâna întinsă deasupra cărbunilor gălbui acoperiţi de cenuşă.

La mănăstirea frunzelor nemuritoare, aceea ce se chema acum numai Somere-San, şi care fusese prinţesa de En-ya, aştepta în fiecare zi vestea morţii lui Kera. Dar zilele treceau şi nici un mesager nu sosea să-i aducă vestea care ar fi lăsat pe mâhnită femeie să moară în pace.

Slăbită, palidă şi fără farduri, ea şedea jos toată ziua, aşteptând în hainele ei albe de văduvă. Doamna de onoare, Matsu-Chima „Insula Pinilor”, respecta această durere şi nici nu încerca să întreţină pe îndoliata soţie. Veghea numai ca aceasta să nu se priveze cu totul de hrană.

Totuşi, în acel an, a treisprezecea zi din luna doisprezecea, ajunul morţii prinţului En-ya, o călugăriţă o anunţă că primul consilier O-hochi cerea să fie primit. Principesa avu un gest violent apoi începu:

– Acest trădător? Acest laş? Niciodată! Apoi se opri şi zise rece:

– Consimt să-l primesc.

Doamna de onoare Matsu-Chima introduse pe vizitator şi îngenunche la stânga suveranei sale.

O-hochi prosternat, sprijinindu-se pe mâini, pronunţă cuvintele rituale. Se aşeză în cele din urmă, şi Somere San îl întrebă, după obicei, despre familia sa, despre părinţi şi despre viaţa sa personală.

El răspunse în câteva cuvinte:

– În realitate vin să salut pentru ultima oară pe principesa noastră.

– Pentru ultima oară? repetă ea cu surprindere. Apoi adăugă, cu o lucire în ochi:

– Care sunt dar planurile voastre.

Părăsesc de fapt cariera de samurai şi mă retrag într-o mănăstire ca să-mi sfârşesc zilele acolo.

Principesa surâse ironic:

– Multe zvonuri au ajuns la noi despre viaţa de abstinenţă pe care o duceaţi la Kyoto. Soţul meu avea dreptate când spunea că „voi ştiţi”. Ştiţi să gustaţi plăcerea până în ceasul pocăinţei. Aşteptam de la voi alte fapte strălucite, O-hochi-Sanu!

– Ceea ce trebuie să se întâmple nu se poate să nu se întâmple, răspunse enigmatic vizitatorul. Împrejurările justifică ceas cu ceas, prevederile noastre, sau ne împiedică planurile.

Principesa, ascultându-l fără să-l înţeleagă, simţea cum se urcă în inima ei valul de mânie. Ea zise:

– Aşadar ne părăsiţi? Lăsaţi memoria seniorului nostru nerăzbunată? Nu v-aţi gândit la moarte?

O-hochi, insultat, ezită o clipă. Să facă aluzie la planurile sale? Dar prinţesa era sigur înconjurată de spioni. El răspunse în câteva cuvinte:

– Moartea noastră e adeseori mai aproape decât o cred cei ce ne văd.

Şi cum Somere-San făcu o mişcare cu mâna se prefăcu că vede în aceasta autorizaţia de a pleca, de aceea se prosternă zicând:

– Vă voi trimite mâine ultimele documente cu privire la clanul En-ya, ce le mai păstrez încă.

Şi salutând din nou, ieşi deandăratelea din odaie.

O călugăriţă era lângă uşă şi-l conduse până la intrarea mănăstirii. Urmând poteca proaspăt curăţată dar peste care zăpada se aşternuse din nou, ea zise:

– Timpul e urât într-adevăr, pentru a întreprinde un pelerinaj. Dar voi, oameni deosebiţi, nu vă temeţi de nimic.

El surâse; aşadar ea ascultase. Ea era spioana lui Kera. El răspunse:

– Mănăstirea la care mă duc nu e prea departe de aici. Plec chiar în după amiaza aceasta şi voi sosi sigur mâine.

Apoi salutându-o, se depărtă repede, pierzându-se în vârtejul de fulgi albi.

XVI

Noaptea rece de iarnă învăluia oraşul şi câmpul într-o linişte adâncă prin căderea uşoară şi continuă a zăpezii. Umbrele care lunecau printre pinii de pe colina Primăverii abia puteau distinge - pe la ceasul Vulpii - slaba lumină a lanternei agăţată sub porticul templului Senn-gaku.

La intrare sta de pază un călugăr. El examina cu atenţie chipul fiecărui nou venit apoi dădea răspunsul şi-i număra cu jumătate de voce. Când a numărat patruzeci şi şapte, luă din cui lanterna, închise oblonul şi puse bara cea mare din interior. Apoi, merse spre mănăstire, o înconjură odată, asigurându-se că nu e nici o urmă pe zăpadă, încercând toate uşile să vadă dacă sunt bine închise şi dacă paznicii stăteau de veghe.

În acest timp, cei patruzeci şi şapte de conjuraţi ai noştri, se aşezaseră într-o sală din interior înconjurată de alte săli goale în care erau întinse şi încrucişate fire subţiri ca o pânză de păianjen, astfel că nimeni nu putea pătrunde acolo fără să mişte pereţii sonori de hârtie ai sălii noastre.

Semiobscuritatea, liniştea conjuraţilor, accentele grave, în surdină, ale glasului lui O-hochi, emoţia noastră de a vedea că deodată se apropia aurora răzbunării, totul ne transportă într-o lume stranie şi plină de entuziasm. Am fi vrut să ne prosternăm înaintea şefului nostru ca să-i implorăm iertare pentru bănuielile noastre nedrepte şi insultătoare. El fără îndoială a simţit aceasta căci spuse:

– Mulţi dintre voi s-au gândit să mă ucidă...

„Pe veci fie lăudată credinţa voastră! Faţă de un inamic şiret, un şef trebuie să caute să-şi înşele chiar pe războinicii săi. Dacă nu-i poate înşela pe ai săi, nu va putea să reuşească în nici unul din planurile sale. Kera crezându-mă un decăzut, a încetat de a se mai păzi. Azi el crede că am renunţat la jurământul nostru. E pierdut!”

Am deschis gura să-l aclamăm; el însă ridică mâna şi continuă:

– Să ne grăbim ca să nu trezim bănuieli. Fiecare va găsi în această sală o armură completă şi săbii din oţel bine călit. Înarmaţi-vă chiar de pe acum. Dar mai întâi ascultaţi cu atenţie planul nostru de atac.

Toate privirile fură fixate asupra lui. El continuă pronunţând rar vorbele:

– Vom fi împărţiţi în trei grupe, fiecare sub conducerea celor ce au pătruns în Palat, cunoscând astfel toate ieşirile, care în primul rând vor trebui păzite cu grijă ca nimeni să nu ne scape. Hazama, Hara Mototochi şi eu vom fi aceşti şefi. Să fim ascultaţi până la cel mai neînsemnat gest. De acest lucru depinde succesul nostru. Acum vă voi citi instrucţiunile mele.

El trase afară din mânecă o foaie de hârtie pe care familia sa i-a păstrat-o şi citi răspicat:

– Semnalul de atac va fi dat, când vom fi instalaţi, prin de nouă ori câte trei lovituri de tobă. Semnalul pentru a ne aduna după luptă când Kera va fi ucis, va fi trei şuierături de fluier.

– Ca să ne putem recunoaşte, vom spune „munte” şi trebuie să ni se răspundă unul din cuvintele „torent, ceaţă, apă” care e antipodul muntelui. Şi când vom spune „pârâu”, răspunsul va trebui să fie: „cavernă, colnic, vale sau vârf”.

– După ce ne-am folosit o dată de arcurile noastre, le vom sfărâma, ca să nu ne rănim unii pe alţii în învălmăşeală.

– Va trebui să stingem toate lanternele şi toate focurile, pentru ca duşmanul să nu ne poată număra.

– Acoperiţi-vă armura şi faţa, cu un voal galben deschis, ca să vă recunoaşteţi unii pe alţii.

– Înaintea atacului vom bea sake cald ca un medicament, spre a ataca cu mai multă înflăcărare.

După aceea el adăugă:

– Mâine seară, tot la această oră a Vulpii, ne vom găsi în trei grupe la trei restaurante diferite, ca să nu deşteptăm atenţia prin numărul nostru. Am şi reţinut săli la Horbe Yahe, la extremitatea de Apus a podului celor două State; la hanul celor Trei Fericiri, în strada situată de-a lungul zidului nordic al Palatului duşmanului nostru; şi în casa lui Konami, care e aproape de intrarea palatului. Ne vom preface că suntem societăţi literare reunite pentru un concurs de poezie. Grupaţi-vă dar câte cincisprezece şi să ne grăbim.

În acest moment, desfăcu o stofă de mătase, din care se zări o cutie lungă de lac aurit. O deschise şi scoase pumnalul pe care ni-l arătă:

– Iată arma cu care seniorul nostru şi-a făcut moartea. Ea îmi va servi pentru a aplica ultima lovitură duşmanului nostru. Şi îl puse la centura sa.

În câteva clipe ne-am îmbrăcat armurile, făcute din fâşii de oţel lustruit, legate prin corzi de mătase. Pe deasupra aveam toţi un kimonou sau mai curând o manta de pânză îmbibată cu ulei.

În timp ce noi ne înarmam, se formară grupele pentru atac; ultimele instrucţiuni fură repetate. Plecarăm în sfârşit unul câte unul în noaptea întunecată.

XVII

Puţini sunt acei oameni care să nu aibă nici o pornire spre nimicire. Unii au pasiunea jocului, alţii desfrâul, alţii încă, plăcerea de a bea sau mânca. Nenorociţii stăpâniţi de unul din aceste defecte de obicei se lasă ruinaţi de ele. Foarte rari sunt acei dibaci ce ştiu să-şi stăpânească viciul, sau să-i dea o întrebuinţare pentru a servi o cauză a lor.

Se cade să cităm, dar în mod deosebit, pe cel care este acum şi pentru totdeauna, una din gloriile divinei noastre naţiuni, ilustrul Akai-gaki Masa-Kata „Palisadul stacojiu” pe care duşmanii îl numeau Akai-hara „Nas-Roşu”, însă prietenii şi familia îl supranumiseră Kan-gura „Comoara întunecată” din cauza marilor sale virtuţi ascunse sub ruşinea pornirii sale de plâns.

Părinţii săi murind, nu mult după naşterea sa el a fost crescut de fratele său mai mare numit Chihata, care-l considera ca pe un fiu şi se mâhnea când vedea calităţile sale pe fiecare zi mai şterse, iar defectul său mai vădit. Soţia lui Chihata, care în aparenţă arăta cel mai complect dispreţ pentru cumnatul său, se mira în tot minutul că seniorul de En-ya, elegant, rafinat, şi primul consilier O-hochi, cu înţelepciunea-i renumită, puteau ţine în garda lor un războinic a cărui înfăţişare le făcea atât de puţină onoare.

Ea se ferea cât putea mai mult să nu-şi vadă cumnatul, pretextând fie o boală, fie o ocupaţie grabnică, ca să nu-i primească când el venea să o vadă. A întrebuinţat toată iscusinţa pentru a obţine ca soţul ei să interzică să mai vie în casă cel pe care ea îl numea „Omul cu sticla de sake”.

Fiecare râdea deci de Akai-gaki şi se gândea că seniorul îl ţinea de milă. Şi el, în devotamentul său adânc, primea dispreţul cu care îi era pătată reputaţia. Se supunea, fără nici o vorbă, insultelor şi bătăii de joc.

Nimeni nu cunoştea însă adevărul. Când, bărbat tânăr, s-a făcut samurai în clanul de En-ya, gustul pentru băutură era de pe atunci singura lui plăcere. Dar în acea vreme nu se deda la băutură în aşa fel ca să nu-şi poată îndeplini datoriile sale. Ţinându-şi atenţia trează şi energia întreagă, ştia să-şi cântărească chefurile după împrejurări. În acel timp, nimeni, văzându-l, n-ar fi gândit că bea decât cu mult calcul.

Într-o zi, după întoarcerea sa dintr-o expediţie victorioasă, se gândi că serviciile nu-i vor mai fi cerute de lege până la răsăritul soarelui. Invită dar câţiva prieteni şi se dădu fără nici un frâu gustului său favorit, aşa fel că ceilalţi invitaţi îl părăsiră fără ca el să poată face vreo mişcare, când ar fi trebuit să-i întovărăşească cel puţin până în prag.

În acel moment un scutier veni să-l cheme pentru a se înfăţişa imediat cu armele sale în faţa Primului Consilier, ca să primească instrucţiuni într-o misiune grabnică. Akai-gaki, biciuit de sentimentul datoriei, făcu o sforţare disperată şi se ridică. Îşi potrivi de bine de rău casca şi armura şi împleticindu-se pe picioare, cu ochii şterşi, se prezentă în faţa şefului. Acesta se prefăcu că nu vede starea deosebită în care se găsea şi-i dădu ordine. Trebuia să sară pe cal imediat şi să meargă să se asigure asupra intenţiilor unui grup armat, al cărui prezenţă fusese semnalată dincolo de coline.

Un beţiv ameţit te face totdeauna să râzi. Cine s-ar gândi să se ferească de un om care nu poate merge drept, şi a cărui gură greoaie, dă fiecărui cuvânt cu multă greutate, o pronunţie stranie?

Dincolo de fumul beţiei, fiecare se crede nevăzut. Râde şi vorbeşte în faţa beţivului fără gând să se păzească de el.

Aşa s-a întâmplat şi în acea zi. Akai-gaki, printr-un efort eroic de voinţă, îşi ţinea trează atenţia şi forţele sale. El privea şi asculta cu grijă. La întoarcere a ştiut să repete exact fiecare cuvânt şi fiecare gest al celor pe care i-a văzut.

În timp ce vorbea, O-hochi îl observa atent şi-i spuse în sfârşit cu satisfacţie:

– Nimeni n-ar fi putut obţine informaţiile pe care mi le dai. Te-am crezut slab şi eşti tare. Te-am crezut orb şi surd si iată că auzi si vezi mai bine decât oricare altul. Am vrut să te încerc aşa

cum un bijutier încearcă aurul. Eşti într-adevăr de preţ. Până azi, aşteptam de la dumneata numai sacrificiul propriei dumitale vieţi; azi îţi cer mai mult: dacă îţi place să bei, bea şi nu te teme că vei fi văzut sub aspecte pe care orice samurai le ascunde cu grijă. *Păstrează numai ascuţişul spiritului tot aşa de limpede ca gheaţa, în învelişul josnic al corpului, unde oricine crede că găseşte o sabie ruginită.* Vei consimţi, pentru cauza noastră să te dezonorezi în ochii tuturor şi să nu întâlneşti de acum înainte decât dispreţ şi afronturi?

Akai-gaki se prosternă, sprijinindu-se pe mâini.

„Când un samurai se jertfeşte nu face ca un negustor, o sută de rezerve subtile.” Numai succesul cauzei noastre singur, are importanţă. Trebuie să fiu mândru că mă judecaţi demn să îndeplinesc această grea însărcinare.

De atunci, spre marea mâhnire a fratelui său, n-am mai văzut pe Akai-gaki fără sticla sa de pământ. Îşi petrecea tot timpul în pavilioanele de băuturi cântând, glumind, sau colcăind clătinându-şi dezordonat capul.

Fratele său mai mare, ruşinat că-l vedea prost îmbrăcat, îi dădea de la el kimonouri noi, dar beţivul se grăbea să le vândă ca să cumpere sake. Chiar servitoarele lui Chihata, afară numai de una din ele, râdeau făţiş de nenorocit când venea împleticindu-se să-şi salute fratele sau cumnata. Păcatul său fu cunoscut de toţi si nimeni nu mai îndrăznea să mai susţină calităţile sale.

În acest an, în ziua a treisprezecea din luna a douăsprezecea, iarna târzie se aşternu pe neaşteptate. Zăpada în fulgi mari acoperi câmpuri, case şi străzi. Vântul din nord sufla un frig ascuţit care pătrundea prin haină ca nişte ace de zăpadă. Akai-gaki, după obiceiul său, se lupta cu frigul bând sake; totuşi nu l-a răzbit deloc, căci faţa îi era stacojie şi vânătă sub pălăria strâmbă cu catarama sfărâmată. Înaintea porţii fratelui său îşi scutura zăpada îngrămădită sub plăcile de pe jambiere. O servitoare îl auzi şi veni să-i deschidă uşa. Primele cuvinte ale musafirului cerură de băut:

– Frigul ăsta te omoară! Cum l-ai putea înlătura fără sake?

Servitoarea îi propuse să-i încălzească puţină băutură. Dar fără să mai aştepte, el scoase sticla lui şi-i oferi şi ei:

– Bea, zise el, aşa ai să te încălzeşti mai repede decât se încălzeşte băutura la foc.

Servitoarea izbucni în râs şi-l introduse în casă. Chihata plecase şi nu se mai înapoia decât înainte de miezul nopţii. Atunci beţivul păru că se reculege şi întrebă cu un aer serios:

– Vreau să te rog să transmiţi aceste cuvinte fratelui meu. Fii foarte atentă şi nu uita nimic.

Servitoarea impresionată, îşi plecă smerită capul. Atunci el continuă:

– De când sunt pe lume, fratele meu m-a primit întotdeauna cu atenţii de zeci şi mii de ori mai mari decât meritul meu. M-a suportat, cu tot dispreţul ce-l avea pentru viciul meu, şi cu toate că întristarea sa era numai din cauza mea. Azi, plec să întâlnesc pe un senior care mă cheamă în Statele sale către Apus. Nu voi mai vedea pe stăpânul tău; spune-i că nu-l voi uita niciodată. Chiar după moartea mea. Amintirea generozităţii sale va face parte din umbra mea.

Se opri o clipă, cu vocea înecată de emoţie. Apoi mai zise:

– Repetă bine ce ţi-am spus, cuvânt cu cuvânt, fără să uiţi ceva.

Se ridică în sfârşit, şi vru să închidă pălăria, al cărui cordon lipsea, dar o scăpă jos. Se aplecă s-o ridice. Servitoarea îl opri si întinzându-i o pălărie nouă, îi zise:

– Stăpânul ne-a dat ordin să vă tratăm întotdeauna aşa cum ar face-o el când e acasă. Luaţi-o pe aceasta. Când vă veţi înapoia, o veţi găsi reparată şi pe a dumneavoastră.

– Acest elan al inimii lui, zise Akai-gaki, e pentru mine mai dulce decât adierea primăverii. Sufăr mult că nu-l văd înainte de plecarea mea de lungă durată. Tovarăşii mei de drum mă aşteaptă, acum nu mai pot rămâne.

Şi plecă, uitându-şi sticla de pământ. Zăpada şterse urma paşilor lui şi-i înghiţi chiar umbra ce abia se mai zărea mişcând în depărtare.

Când Chihata se întoarse în mijlocul nopţii, soţia sa îi spuse:

– Akai-gaki a venit azi. A rugat pe cameristă să-ţi repete aceste cuvinte. Dar ea nu a înţeles ce a spus. El a băut şi a glumit. Ea a râs. Şi a lăsat aici sticla şi pălăria lui cea veche.

Chihata surâse cu amărăciune.

– Situaţia clanului En-ya nu e făcută acum pentru a aţâţa pofta de băutură. Şi totuşi nu pot să cred că această inimă mare să fie de tot neagră. Sunt numai câteva zile, când venind acasă l-am găsit adormit cu mâna pe mânerul săbiei, zgomotul paşilor mei l-a trezit. Îşi scoase sabia mai înainte de a-şi fi deschis ochii.

Tăişul ei era mai luminos decât zăpada şi strălucitor ca o oglindă. El stă de pază şi sufletul lui e gata oricând. N-a uitat încă datoriile unui samurai.

XVIII

Ziua de iarnă se colori mai întâi într-un gri ca perla, apoi se pierdu în cenuşiul serii.

În camera izolată în fundul casei lui Hazama, O-hochi, aşezat pe împletituri în faţa unei mese joase, scria. Condeiul lui trăgea cu iuţeală liniile:

„O soţia mea! De când ai venit în familia mea ţie îţi datorez cele şase şeptimi ale bucuriilor mele. Lacrimile mele de regret n-au încetat de când te-am părăsit. Frigul de gheaţă al despărţirii mi-a străbătut inima când a trebuit să tai legătura unirii noastre, din credinţa pentru seniorul nostru. Şi totuşi, cum o perlă grea îşi păstrează mereu orizontul său luminos, tu ai păstrat, o ştiu, iubirea pentru soţul tău. Lumea întreagă se uimeşte povestind mereu meritul tău cel mare.

Nici o acţiune nu ar fi putut convinge mai bine pe duşmanul nostru de stricăciunea mea ca aceea de a părăsi o soţie cum eşti tu. Fără nici o vorbă, fără nici un gest tu ai înţeles desigur acest lucru, şi bucuria de a ne pregăti răzbunarea a putut să-ţi dea ţie, ca şi mie, puterea să ne suportăm durerea.

Fiul tău cel mare e lângă mine. Noi vorbim de tine în două trei cuvinte când suntem siguri că nimeni nu ne aude.

El înţelege sentimentele mele mute şi eu ştiu ce gândeşte despre tine.

Bucură-te: lunga noastră încercare s-a terminat. În câteva ore, Kera nu va mai fi printre cei vii. Fără îndoială că mulţi din eroii conjuraţi, poate chiar eu, vom muri în această luptă. Dar nedreptatea făcută clanului nostru va fi reparată. Ruşinea noastră se va transforma într-o glorie fără sfârşit. *Căci nici un renume vreodată nu va putea egala pe cel al bravilor care-şi sacrifică sentimentele şi viaţa lor pentru a face să domnească Dreptatea şi Onoarea.*

Şi dacă, în această seară, scăpăm de moarte, sigur că ea ne va ajunge peste câteva zile. Masacrul lui Kera şi al întregii sale familii sunt ofense prea grave ca să fie iertate.

Amintirea chipului tău credincios, gândul la devotamentul tău mare şi curat de soţie şi mamă m-au susţinut şi mă susţin încă, în hotărârea mea. Fii mândră de tine: eu n-aş fi fost ceea ce sunt, dacă tu nu ai fi fost ceea ce eşti.

Ştirea victoriei noastre o vei avea nu mult după ce vei fi primit această scrisoare. Amintirea ta va fi ultimul meu gând.”

Cu ochii ficşi, fără să mai citească ce-a scris, răsuci bucăţica de hârtie şi o sigilă. Apoi bătu din palme. Un bătrân scutier, care avea pe faţă cicatricele mai multor răni, intră şi îngenunche.

– Mori, zise O-hochi, am să-ţi încredinţez această scrisoare şi treizeci ryos de aur. Vei pleca imediat să o dai soţiei mele.

– Să plec? întrebă Mori. Să plec în... în ajun? Să nu fiu ca întotdeauna lângă tine?

– Nu. Pentru noi nu mai e vorba de a lupta, ci de a muri. Numai conjuraţii vor fi acolo.

Scutierul se prosternă. Dar O-hochi, clătinând din cap, mai spuse:

– Gândeşte-te că pot să dispar fără să las soţiei mele dovada că divorţul meu infamant nu a fost decât o farsă. Numai tu vei avea curajul şi energia să rezişti celor ce ar voi să-ţi răpească acest document şi să prevină pe Kera. Plecarea ta e necesară pentru victoria noastră.

Mori, nu a mai putut insista, şi prosternându-se din nou, primi scrisoarea şi pachetul de aur, se ridică şi ieşi.

O-hochi, atunci dădu la o parte un panou din fundul odăii. Un loc mare era gol până la zid şi în acest spaţiu, erau îngrămădite mai multe casete. Samuraiul verifică închizătorile, puse la loc câteva sigilii sfărâmate, apoi se aşeză din nou înaintea mesei joase, şi scrise:

„O Preţioasă Mamă! Soţul vostru şi seniorul nostru va fi răzbunat şi mulţi dintre noi, fără îndoială, vor fi morţi când veţi primi pe acest trimis. Poate chiar veţi şi fi aflat de victoria noastră.

Înainte de a părăsi însă regiunile Soarelui, se cade să vă trimit ultimele bunuri ale clanului. Le-am păstrat, fiind singurul şef al lui En-ya, pentru a pregăti răzbunarea noastră. Acum ele sunt nefolositoare; scopul nostru e aproape.

În caseta marcată „cărţi” veţi găsi socoteala exactă a cheltuielilor noastre, şi ceea ce rămâne din averea noastră, adică nouă mii ryos de aur.

Alte trei casete conţin obiectele preţioase pe care le-am luat înainte de a incendia fortăreaţa En-ya.

Am la mine pumnalul cu care seniorul nostru şi-a spintecat pântecele: el va deschide în corpul lui Kera drumul cel mare pe unde îi va ieşi sufletul.”

Citi din nou cu grijă, răsuci hârtia şi o pecetlui. Apoi chemă încă odată bătând din palme. Un al doilea scutier, care stătea de pază în camera vecină intră aproape imediat.

– Maku-Suke, zise atunci O-hochi, vezi tu aceste patru casete? Vezi tu această scrisoare? Mâine, cum se va crăpa de ziuă, le vei duce la mănăstirea Aro-yama, şi le vei da principesei noastre.

Scutierul înclină capul. Celălalt adăugă:

– Nimeni, până mâine dimineaţa nu trebuie să se apropie de aceste casete, nimeni nu trebuie să citească această scrisoare. Vei sta de pază în această odaie şi vei lupta până la moarte cu cei ce ar voi să se apropie.

– Ordinele voastre vor fi executate, onorabile stăpân.
Atunci O-hochi, ajutat de scutierul lui, termină îmbrăcarea armurii, punându-şi jambierele şi mânecile din zale groase de fier şi strângându-şi cu grijă legăturile. Apoi îşi înveli casca cu o stofă largă şi puse peste ea o pălărie mare. Îşi aruncă deasupra o manta din pânză îmbibată în ulei şi ieşi.

XIX

E câteodată foarte greu să discernem limpede drumul nostru între mai multe datorii contradictorii. Trebuia să-mi anunţ soţia că în curând numai umbra mea se va mai întoarce lângă ea? Vederea ei şi amintirea durerii ce o va avea nu-mi vor slăbi mie avântul? Şi pentru ce să-i aduc acest chin mai înainte? Dacă nu puteam să-i înlătur această durere, n-ar fi fost oare mai bine cel puţin să o mai amân?

Umbrele nopţii legănau întreg oraşul care aţipise de mult. Pe străzile negre tapisate cu zăpada albă, cercurile mişcătoare de lumină ale lanternelor purtate de trecători, erau rare.

Îngreunat de grija mea, înaintam încet şi fără zgomot, oprindu-mă în cele din urmă în faţa casei noastre. Prin panourile pe jumătate luminate, o umbră neagră trecea încoace şi încolo. Chiar umbra acelor ei mari din păr se desena din când în când.

În linişte a nopţii, am desprins cântecul fredonat de Sagai-ya cu care adormea pe micuţul nostru. Bătrâna mătuşă desigur dormea. În casă, tânăra mea soţie era singură... Singură... ea va şti mâine mai mult ca astăzi!

Am împins poarta de bambus a îngrădirii noastre. La scârţâitul ţâţânilor umbra dispăru şi apăru aproape îndată în capul scărilor, unde cu o voce dulce mă salută, adăugând:

– Vă rog să nu faceţi zgomot onorabile soţ. Fiul vostru doarme.

În întuneric, o mână mângâietoare mă trase spre uşă şi mă duse înăuntru. În mijlocul camerei, lanterna agăţată pe piedestalul ei, arunca o lumină dulce peste ambele împletituri imaculate, şi în fund de tot peste cuverturile în culori vii din care ieşea doar capul micuţ al copilului.

Sub cercul de lumină, o măsuţă stătea pe împletiturile curate. Într-o clipă soţia mea alergând spre bucătărie şi înapoindu-se, aşeza cu grijă vasele pline cu mâncare pentru cina noastră.

Am încercat să râd şi să glumesc. Dar nu poţi înşela o inimă iubitoare. Sagai-ya mă observa în tăcere. Ea zise în sfârşit:

– Onorabil soţ, ce grijă te apasă?

Si cum eu tăceam, ea continuă:

– Comerţul nostru, în loc să ne lase beneficii importante ca de obicei...

Ea văzu privirea mea şi nu termină ce avea de spus.

– Dacă nu-i vorba de griji băneşti, atunci eşti supărat pe mine. Am făcut, fără să ştiu vreo greşeală?

Ce puteam răspunde? Faţă de tăcerea mea, neliniştea ei deveni din ce în ce mai mare. Ochii i se umplură de lacrimi şi abia mai murmură:

– Am ghicit. Sătul de urâţenia şi de prostia mea, te-ai hotărât să-mi dai o scrisoare de divorţ şi să-ţi ei o altă soţie.

Indignat, protestai, şi felul meu de a vorbi o convinse.

Se opri din plâns, dar încă neliniştită, şterse uşor urma lacrimilor cu cotul mânecilor largi. Apoi mă întrebă cu o voce mai hotărâtă:

– Dacă nu e în joc comerţul nostru, dacă dragostea noastră rămâne întreagă, atunci un pericol te ameninţă. Mama fiului tău trebuie să ştie tot. Fiică si soţie de samurai, n-am teamă nici de alţii nici de mine însumi. Despre ce e vorba?

Privirea ei limpede avea hotărârea calmă a adevăratei bravuri. Am spus în câteva cuvinte încet de tot.

– În astă seară, conjuraţii atacă palatul. Dacă nu pier în luptă, sunt sigur, cel puţin că voi fi condamnat. Trebuie dar să te las singură fără alt venit decât micile noastre câştiguri şi pensiunea din partea principesei noastre. Durerea de a te părăsi îmi sfâşie inima mai rău decât ar face-o săbiile duşmanilor noştri.

Ea se făcu palidă, dar fără să-şi piardă puterile, păru ca reflectează.

– Moartea mea ţi-ar reda din nou toată energia, fiind sigur atunci că nu mai laşi nimic în urmă. Tatăl meu, încă din copilărie mi-a spus că e plăcut să-ţi faci moarte singur. Dar m-a făcut să înţeleg deasemenea că trebuie să ştii în unele cazuri să renunţi la această moarte plăcută. Fiul nostru trebuie să trăiască pentru ca familia noastră, de aici înainte ilustră, să-şi poată păstra tradiţia acestei glorii şi să întreţină mereu strălucitoare flacăra amintirii voastre. Nimeni altul n-ar putea să-l înveţe mai bine datoriile ce ne impune tradiţia. Voi trăi în veşnica prezenţă a bravurii voastre şi fiul tău va creşte demn de tatăl său.

Băutura întăritoare a acestor nobile cuvinte risipiră deodată spaima mea apăsătoare. Ea văzu privirea mea plină de iubire şi de stimă. Obrajii i se colorară puţin.

Tocmai vroiam să vorbesc iarăşi când scârţâitul porţii noastre mă opri. Afară paşi străini scrâşneau pe zăpadă. Un deget lovi uşor în panou. O voce surdă şopti:

– Prietenii te aşteaptă la serbare. O să înceapă fără tine dacă nu vii.

Dintr-o săritură fusei în picioare, aruncând o ultimă privire în ochii aceleia pe care nu o voi mai vedea. Apoi uşa se închise la odaia unde sub lumina albă voalată a lanternei, soţia mea trebuia de acum înainte sa trăiască singură cu fiul ei.

XX

Hara Mototochi hotărând să fac parte din trupa sa, Kanzari mă conduse la restaurantul celor Trei-Fericiri. Orbit de vârtejul zăpezii, cu inima sfâşiată de părăsirea soţiei şi copilului meu, am rămas tăcut tot timpul drumului. Cum se zăriră

luminile restaurantului, Kan-zari îmi strânse braţul şi-mi spuse la ureche:

– Suntem înţeleşi. Ca să explicăm portul armelor, vom spune că mergem să aşteptăm un senior din Apus. Viscolul ne întârzie plecarea. Totuşi, vom porni la drum înainte de miezul nopţii, chiar dacă zăpada nu s-ar potoli. Un samurai nu dă înapoi înaintea obstacolelor.

Într-o cameră mai mare, la etaj, cei zece tovarăşi ai noştri şedeau pe împletiturile îngălbenite. Tăvi încărcate cu băutură şi mâncare erau aşezate înaintea lor. Ospăţul începuse de mult. Părea că nimeni nu observă apariţia mea târzie. În asemenea situaţie orice cuvânt spus e o ofensă. Ne-am aşezat în linişte în fata tăvilor cu mâncare din care ieşeau aburi şi cu cănile pline de sake fierbinte pe care le golirăm de îndată dintr-o înghiţitură.

Tocmai lăsasem jos armele, la îndemână, şi desfăceam cordonul căştii, când Hara Mototochi, trimise spre mine o tablă de scris şi-mi spuse:

– E rândul tău, Terasaka Sanu. Facem un concurs de poezie. Scrie-ne şi tu un vers.

Din inima-mi copleşită de durere, dornică de răzbunare, se înălţa un poem pe care îl şi cântam în timp ce îl scriam:

Sub zăpada îngheţată,
Pinul cel puternic se îndoaie
Dar zăpada se va topi...
Sub soarele de mâine.

Aplauze, plăcute vanităţii mele, izbucniră.

– Ne-am găsit maestrul, strigă Hara. Însă această capodoperă m-a inspirat. Dă-mi repede condeiul.

Cu o singură mişcare a mâinii legă trăsăturile repezi şi citi cu o voce melodioasă:

În noaptea întunecată,
Toate păsările tac.
Liniştea tristă se va sfârşi...
La cântecul glorios al privighetorii.

Lângă mine şedea Horibe Kana-Maru căruia cu o lună mai înainte i-am serbat cei şaptezeci de ani. Fiul cel mai mic al unui Senior din Nord avea vitalitatea extraordinară a rasei. Cu toată vârsta sa înaintată, abia începuse să-i albească părul. Forţa şi sprinteneala sa păreau că niciodată nu trebuie să slăbească.

Totuşi rasele din Nord nu sunt literate. Aşa că nu m-am mirat când văzui pe Horibe plecându-se spre vecinul său, şi-l auzii întrebând cu o voce nemulţumită:

– Ce găseşti tu frumos în aceste poeme? Eu nu mă gândesc decât la călătoria noastră şi nu înţeleg nimic.

Vecinul nu surâse respectând ignoranţa care voia o explicaţie. Dar e tot atât de laş să abuzezi de ştiinţa ta, ca şi de forţa ta, de aceea îi răspunsei:

– Brazi puternici îndoiţi sub zăpada îngheţată, e clanul nostru aplecat sub nenorocul lui. Soarele ce va topi mâine zăpada...

– E victoria noastră, întrerupe bătrânul războinic. Am înţeles. Imaginea e admirabilă într-adevăr. Şi noi suntem desigur păsările din noaptea întunecată...

Aş vedea mai curând acolo imaginea poporului care-n noaptea neagră a nedreptăţii aşteaptă să se înalţe cântecul celor ce se răzbună.

Horibe clătină din cap:

– Cuvintele şi frazele sunt prea subtile. Eu nu înţeleg decât poemele pe care le scrii cu sabia ta în carnea duşmanului.

– Vei putea scrie cât de curând un volum întreg! exclamă vecinul său.

La aceste vorbe Horibe izbucni într-un râs zgomotos la care luarăm şi noi parte, ridicând cupele spre bătrân.

În acest timp proprietarul restaurantului care până atunci stătuse în picioare lângă uşă, auzind poemele noastre, păşi spre Hara şi zise îngenunchind:

– Seniore, ochiul deprins al vânătorului nu confundă vulturii cu corbii. Familia mea a făcut parte odinioară din clanul En-ya. Văzându-vă, am simţit că sunteţi eroi. De aceea din prudenţă v-au servit numai cei doi fii ai mei. V-aş ruga să-mi faceţi onoarea şi să beţi această veritabilă sticlă de sake, cel mai bun din oraş. Am câştigat-o într-un turneu de poezie.

Hara îl privea cu atenţie. Când gazda tăcu, el se înclină şi răspunse imediat.

– Darul vostru onorabil, e o fericită urare pentru întreprinderea noastră. Îl primim cu recunoştinţă. Vă cerem însă o favoare; pentru că sunteţi poet, binevoiţi a ne onora bând împreună cu noi, şi vă rugăm să ne cântaţi acel poem căruia îi datorăm acest venerabil sake.

Gazda îşi plecă de mai multe ori capul, cu mâinile sprijinite pe pământ.

– N-aş îndrăzni să beau cu eroii. Cât despre poemul meu, nu merită de loc preţul pe care l-a câştigat...

– Suntem totuşi gata să îl auzim, poemul desigur e foarte frumos.

Gazda se gândi un moment şi răspunse:

– E frumos numai pentru că profeţeşte triumful curajului asupra numărului, şi se potriveşte de minune călătoriei voastre. Iată-l:

„Pe imensa boltă albastră,
Ce pasăre cânta mai sus?
Ciocârlia”

Veseli de urările astfel cântate victoriei noastre, am aplaudat îndelung, în timp ce Yahei surâzând, mândru, se ridică în picioare şi turnă fiecăruia din noi o cupă din preţioasa băutură.

Am băut în linişte, după care cel dintâi puse jos cupa şi luând din nou condeiul, scrise repede câteva linii pe bucata de hârtie unde erau scrise poemele. Apoi o întinse gazdei noastre care citi:

„Compuse, într-o noapte cu ninsoare, în cea de a patrusprezecea zi a celei de a douăsprezecea lună, de către doisprezece Ronini ai clanului En-ya, în tovărăşia poetului Jahei Minochita”.

Cu un surâs de mândrie, gazda se înclină de mai multe ori, murmurând cuvinte confuze de mulţumire.

În acest timp, la un semn al şefului nostru, ne-am ridicat cu toţii, ne-am încins armurile, făcând să joace săbiile în teacă, şi înnodând cu grijă sub-bărbiile căştilor.

Gata de atac, nu mai aveam nevoie de mantalele cele mari cu care am acoperit armele noastre la venire. Le-am lăsat deci acolo.

După câteva minute, uşa se închise după micul nostru, grup. Eram singuri sub cerul întunecat pe albeaţa zăpezii.

XXI

În liniştea de gheaţă şi în întunericul adânc urmam pe şeful nostru. Zăpada scârţâia sub apăsarea paşilor noştri. Nici un zgomot nu tulbura liniştea nopţii. Mergeam unul după altul, abia desluşind în întuneric pata întunecată a siluetei pe care o urmam de aproape.

Curând ne-am oprit la piciorul zidului ce mărginea în partea dinapoi palatul ministrului. Hara vorbind la urechea noastră ne arătă o creangă groasă de brad care trecea peste coama zidului afară, apoi legă o sfoară groasă de mânerul lăncii sale scurte şi o zvârli ca pe o suliţă peste cracă. De sfoară era legata o frânghie groasă cu noduri pe care o trase în sus.

Cum eu eram cel mai tânăr şi cel mai uşor, m-au ales pe mine să urc zidul, să leg frânghia de creangă în afara zidului şi să înnod o alta de pom, ca să putem coborî cu uşurinţă dincolo.

Pinul cel mare în interior crescuse între două clădiri şi închidea astfel un colţ întunecos, atât de bine adăpostit că, după ce am coborât, eu propusei să ne îngrămădim acolo imediat, ca să fim gata pentru arac fără întârziere. Hara fu de acord. Imediat începu escaladarea zidului, în linişte, cu răbdare. Puţin timp după aceea, ne găseam în interiorul zidului, la picioarele pinului.

Înghesuiţi unul într-altul, abia îndrăzneam să respirăm de teamă să nu dăm alarma. Ne-am liniştit însă imediat.

În palat, nici un zgomot. Nici o lumină sub dunga întunecată a acoperişurilor încărcate de zăpadă. Hara ne explică poziţia clădirilor. La stânga şi în fund dormeau trupele de pază. În faţă şi puţin spre dreapta era obiectivul grupului nostru - pavilionul unde locuia duşmanul.

Ordinul era să ne îndreptăm în grabă în acea parte pentru a forţa singurele două porţi ce erau acolo ca să putem intra în curte şi să împiedicăm drumul oricui ar vrea să intre sau să iasă, apoi să alergăm îndată spre camera unde speram să găsim pe Kera. Bineînţeles, nu era permis să lovim în femei; însă toţi descendenţii bărbaţi ai duşmanului nostru, trebuiau să fie masacraţi fără milă.

Liniştea învălui din nou mica noastră trupă, aproape îngheţată de frigul nopţii. Aşteptarea părea că se prelungeşte fără sfârşit, neliniştitoare.

Ce s-a întâmplat oare? Ceasul Tigrului, fără îndoiala, trecuse.

Celelalte două grupe ale conjuraţilor noştri aşteptau un semnal din partea noastră? Ori Hazama Mitsuoki, a cărui trupă trebuia să escaladeze zidurile într-un alt punct al palatului, a renunţat la atac? Noi ştim că cele două grupuri, ca şi noi, au petrecut seara într-o cârciumă învecinată cu palatul, spunând si ei că sunt în drum către reşedinţa unui senior la care vor fi bine primiţi. S-au prefăcut că se îmbată... Şi fără îndoială Akai-gaki a

arătat câte cupe poate să bea fără să cadă jos. Ei s-au certat şi gazda trebuie să-i fi rugat foarte respectuos să nu atragă în casa lui paznicii de noapte, şi să meargă în altă parte să-şi termine cearta. S-au pierdut atunci în noaptea îngheţată. Au reuşit ei oare ca noi? Nesiguranţa şi frigul ne făcea să tremurăm.

Deodată, liniştea de mormânt, care domnea peste oraş fu întreruptă. Uruitul a trei lovituri de tobă sună cu putere. Am numărat nouă. Nu mai era nici o îndoială: acesta fu semnalul.

Ţipete sălbatice izbucniră atunci dinspre poarta cea mare din fundul curţii. Celelalte două trupe atacau. Ceasul nostru a venit. Ameţiţi de bucuria luptei, n-am făcut decât o săritură până la porţile pavilionului, scoţând din piept urlete ce ar fi îngheţat şi sângele celor mai bravi.

Cele două porţi se deschiseră înăuntru dintr-o lovitură cu umărul. Câţiva paznici care dormeau la lumina joasă a unei lanterne se ridicară. Dar fură culcaţi jos înainte de a fi avut timpul să-şi ia armele.

Lăsând câte trei oameni în faţa fiecărei porţi ca să păzească intrarea, străbăturăm în goană sălile goale. Strigăte şi paşi grăbiţi veneau spre noi. Sunt desigur duşmanii. Dar Hara strigă: „Munte”. Zece voci repetară: „Vale!”. Ăştia sunt războinicii lui Hazama care au intrat pe cealaltă parte a pavilionului. Toate ieşirile sunt închise. Prada noastră e prinsă în cursă şi nu ne va putea scăpa.

Uşile fură deschise unele după altele, dar camerele erau pustii. Palatul să fi fost oare nelocuit?

Însă lumini se aprinseră peste tot, strigăte, chemări; rezistenţa începe. Ajungem în sfârşit în faţa panourilor luminate. Fără să ne mai gândim la uşi deschidem, cu lovituri de sabie, un drum lung prin pereţii subţiri.

Trupa noastră, năvălind astfel, ajunge într-un salon cu mai multe lanterne, unde vreo doisprezece paznici îşi încing în grabă armurile. Unul din ei se repede la mine cu sabia ridicată. Dar ce poate face? Metalul prost al tăişului i se sfarmă pe oţelul tare al armurii mele, fabricat special pentru noi, de unul din cei mai iluştri armurieri ai Imperiului.

Atacul nostru e victorios înainte ca duşmanii să se poată organiza: fiecare şi-a ales adversarul. Lanternele sunt răsturnate cu o lovitură de picior. Curând în sală, nu mai erau decât răniţi care gemeau în întunericul adânc.

Am luat cu noi ultima lanternă şi am continuat înaintarea victorioasă. Într-o odaie femei pe jumătate îmbrăcate se

prosternară în faţa noastră, implorând milă. Unul din noi vede un băiat cam de doisprezece ani şi-l întreabă cine e. Copilul răspunse cu mândrie:

– Sunt fiul lui Kera!

Ultimele-i cuvinte erau în gură când capul se rostogoli la pământ în ţipetele sfâşietoare ale femeilor. Alte câteva săli şi camere goale. Kan-zari care ne arăta drumul strigă în sfârşit:

– Iată camera lui Kera!

Era goală. Într-un colţ o lanternă arunca lumina limpede pe albeaţa împletiturilor fine şi peste culorile vii ale cuverturilor moi în dezordine. Duşmanul nostru a fugit.

Kan-zari se duce repede şi pipăie mătăsurile umplute cu lână.

– Sunt calde încă! strigă el. Laşul nu e departe.

În acest timp strigăte răsună: oamenii din gardă s-au adunat şi atacă cu violenţă trupa lui O-hochi care a spart portalul cu lovituri de secure, însă a fost ţinută pe loc de oamenii noştri în ajutorul şefului, iar eu rămăsei să scotocesc prin tot palatul.

Odaie cu odaie am cercetat toate ascunzătorile posibile: dulapuri, teancuri de cuverturi, colţurile toate.

Afară, strigătele continuă. Vor putea ai noştri să reziste până omorâm pe duşman?

Uşile fură deschise unele după altele.

Deodată o lumină puternică se văzu spre ferestre: pârâituri şi pocnituri izbucniră. Prin hârtia panourilor smulsă cu iuţeală văzui ieşind flăcări dintr-o clădire de lângă porticele de la intrare. Desigur o lanternă răsturnată a dat naştere incendiului. Mi-a venit o idee; strigai pe Hara:

– Să dăm foc palatului, vulpea bătrână va arde în vizuina ei.

Hazama nu mă lăsă să termin:

– Nu vom şti dacă e mort. Trebuie să piară sub ochii noştri.

Continuarăm deci să căutăm. Ne-am întors în camera lui Kera. Lumina ardea singuratică. În faţa unui panou văzui la lumina lanternei mele o sanda ţesută dintr-un pai fin. Caut pe cealaltă cu ochii şi n-o văd. Atunci dau foc panoului, care rezistă. Hara mă priveşte şi clătină din cap:

– Cunoaştem toate ieşirile, zise el.

Eu insistai:

– De ce e numai o sanda? Sigur că aceasta i-a căzut când a fugit.

Şi mă arunc cu umărul înainte, în panou. Lemnăria trosneşte şi cade jos.

M-am oprit la timp în marginile sfărâmate şi scosei un strigăt triumfător: în faţa noastră se deschidea un drum îngust şi întunecat.

Hara înaintează cel dintâi. Eu îl urmez ţinând în sus lanterna. Trecerea se lărgeşte. Ne găsim în cele din urmă într-o cameră mare, boltită, cu zidurile de piatră. Cufere şi baloturi pline de praf erau grămădite unul peste altul. Aici e desigur comoara secretă a avarului.

Pe neaşteptate, doi samurai ascunşi după intrare, se aruncă asupra noastră şi încearcă să-mi răstoarne lanterna. Nu mai e nici o îndoială: Kera este ascuns aici si credincioşii lui căutau să-l scape. Hazana şi Hara, din fericire, au văzut pe cei doi viteji, pe care i-au oprit pe loc, strigând spre mine să păzesc gangul în urma lor. Am recunoscut pe unul dintre cei doi năvălitori: era Tchokumori „Lemn Drept”, consilierul ministrului, un samurai cu cel mai curat devotament şi războinic renumit pentru îndemânarea sa.

Hara i-a ţinut piept. Dar trebui să recurgă la toată iscusinţa. Armura sa minunată îl proteja. Însă peste tot unde lovea cu sabia întâlnea sabia adversarului său. Scântei albastre ţâşneau din oţelul fin. Loviturile se înteţeau... Luptătorii suflau greu. Deodată inima mi se opri: Tchoukumori, printr-un atac neprevăzut a înlăturat cu dibăcie tăişul adversarului; sabia căzu cu greutate pe umărul stâng al lui Hara. Cu grelele noastre tăişuri japoneze, e deajuns o lovitură ca să taie un umăr şi să cadă braţul jos. Umărul gros de oţel fu tăiat: o bucată căzu jos cu zăngănit de fier. Hara lăsă să-i cadă cea de a doua sabie jos, însă profită că duşmanul lui e descoperit şi cu o lovitură îi zbură capul.

Adversarul lui Hazama e deja rănit grav la cele două braţe şi dezarmat.

Cât despre mine, n-am încetat de a cerceta cu ochii colţurile întunecoase dintre lăzi. O mişcare din fundul odăii îmi atrage privirile. Mersei iute într-acolo. Lumina lanternei mele căzu peste un om în haină de mătase albă care se făcuse ghem după o grămadă de baloturi. L-am apucat. El se opuse. La chemarea mea, Hara veni în ajutor şi amândoi am scos afară pe omul din ascunzătoare. Zadarnic necunoscutul încerca să-şi acopere faţa sub braţele adunate. Lumina lanternei luminează

viu trăsăturile contractate de spaimă. Am strigat deodată, triumfători:

– E Kera! Are pe frunte cicatricea cu care l-a însemnat seniorul nostru.

Omul se apără slab şi bâlbâit:

– Nu, nu e adevărat. Nu sunt Kera. Dar asta n-are nici o importanţă. Vă dau la fiecare câte o mie ryos de aur dacă mă lăsaţi să plec.

Fără să răspundă, Hara, îl ridică cu o lovitură de genunchi în spate şi îl sili să meargă înaintea noastră până la camera cea mare care da spre curtea de onoare. Acolo ridică unul din panourile ferestrei şi ducând un fluier la buze suflă lung de trei ori.

În curte, zgomotul luptei s-a potolit. Numai singure tânguirile răniţilor şi gemetele ascuţite ale femeilor ajung până la noi. Jăratecul clădirii incendiate s-a consumat, aruncând din când în când flăcări mari. Desigur ai noştri sunt învingători.

M-am mirat că trupele din garda Şogunului n-au venit în ajutorul ministrului. Am aflat mai târziu că prinţul Yeso, unul dintre cei mai puternici din regat şi al cărui palat se înălţa în apropiere, chiar de la începutul luptei a trimis un mesager la castelul Şogunului spre a-l înştiinţa că Roninii lui En-ya năvăliseră în palatul lui Kera. În numele tuturor seniorilor care aprobau această dorinţă de a răzbuna nedreptatea, cerea ca sentinţa Cerului să nu fie împiedicată cu nimic.

S-a mai aflat apoi că de la prima alarmă, oamenii de serviciu ai lui Kera au venit în grabă, aducându-i săbiile şi armura. El însă tremurând a întrebat numai din care parte îi era atacată reşedinţa ca să poată fugi pe cealaltă parte. Şi când a aflat că noi pusesem stăpânire pe toate ieşirile, nu s-a mai gândit decât să se ascundă. Zadarnic l-a rugat soţia să se înarmeze şi să lupte în fruntea samurailor. Zadarnic primul său consilier Tchokumori a vrut să alerge printre apărători. Kera l-a oprit; apoi gonind femeile, a închis toate uşile. La dojenile arzătoare din partea lui Tchokumori şi a secundului său, el a răspuns:

– Dacă paznicii mei sunt învingători, atât mai bine. Însă rezultatul luptei e nesigur. Eu nu am decât o existenţă şi vreau să mi-o păstrez. Ascunzătoarea mea e sigură, nimeni nu o cunoaşte, pentru că eu am construit-o. Dacă sunt acolo întreg, palatul poată să ardă fără ca focul să m-ajungă pe mine.

Cunoaşteţi prea multe din secretele mele ca să vă las în mâinile duşmanilor mei.

Apăsând atunci pe un resort secret deschise un panou şi împinse pe cei doi samurai umiliţi în umbra ascunzătoarei. Însă înspăimântat de loviturile cu care noi încercam să sfărâmăm uşa, el sări în ascunzătoare şi închise panoul fără să-şi dea seama că-i căzuse o sandală. Vicleniile cele mai bine urzite sunt deseori zădărnicite numai datorită unei mici neglijenţe.

Nu e deajuns să născoceşti un plan subtil; mai trebuie însă să prevezi şi să urmăreşti realizarea lui până în cele mai mici detalii.

XXII

Kera, tremurând de frig şi de spaimă era aşezat jos, înfăşurat într-o cuvertură groasă. Noi, în picioare, cu sabia în mână eram gata să-l lovim dacă ar fi făcut cea mai mică încercare de fugă.

În liniştea şi în penumbra sălii celei mari aşteptam fără nici o vorbă. La luminile pâlpâinde ale lanternei noastre, umbrele jucau cu gingăşie pe pereţii împodobiţi. În sufletele noastre pluteau gânduri serioase şi întunecate.

Duşmanul nostru era aproape de moarte, dar nici noi, răzbunătorii, nu vom întârzia să-l urmăm: maiestatea legii nu ne putea lăsa să mai trăim. Poate chiar în această seară tânăra mea soţie va fi văduvă, şi copilul meu orfan. Inima-mi sângera şi amărăciunea mă înăbuşea. În sfârşit se auziră paşi grei şi zăngănit de arme.

Câteva lumini înroşiră transparenţa panourilor zăbrelite. O-hochi apăru, cu armura pătată de sânge. Era urmat de mai mulţi dintre ai noştri.

Văzu pe Kera şi înaintând spre el, îngenunche şi îl salută ceremonios. Ministrul cu ochii ficşi, îl privea tremurând mereu. Şeful se ridică în cele din urma şi zise:

– O, Seniore! Prin purtare nedreaptă şi nejustificată aţi provocat mânia seniorului nostru. El şi-a ridicat arma asupra voastră, dar voi, fără gândul de a vă apăra, aşa cum trebuie să facă un nobil, un samurai, aţi luat-o la fugă. Şi ca să scăpaţi de un nou atac, aţi cumpărat protecţia legii: aţi făcut să moară pe nedrept seniorul nostru. Şi ştiaţi bine că mişelia voastră merită

moartea, căci aţi luat cele mai mari precauţii ca să scăpaţi de pedeapsă.

Pentru a vă zădărnici măsurile de pază, a trebuit să renunţăm la toate sentimentele noastre, să ne atragem asupră-ne dispreţul tuturor şi să simulăm o uitare mârşavă. Aşa v-am înşelat. Aţi gândit că aţi scăpat de pedeapsă tocmai atunci când sfârşitul vă era mai aproape.

O-hochi atunci, luă de la centură un pumnal, pe care-l apucă cu amândouă mâinile şi-l duse o clipă la frunte:

– Vreţi fără îndoială, să muriţi de moartea nobililor prin sepuku. Se cade deci ca acest pumnal care poartă încă sângele stăpânului meu, să fie spălat în sângele vostru. Dar vă rog îndepliniţi fără întârziere ceremonia supremă.

Dar Kera, tremurând, se trăgea înapoi în loc să ia arma ce i se oferise. O-hochi, încă în genunchi, aşteptă un moment, ţinând pumnalul cu cele două mâini. Apoi se ridică, zicând :

– Pentru că refuzaţi să muriţi cum se cade unui samurai, veţi pieri de moartea obişnuită pentru animale. Ruşinea va murdări pentru vecie numele vostru.

Ţinând atunci pumnalul în mâna dreaptă, se plecă spre Kera, şi după o scurtă luptă, îl apucă de păr. Apoi cu o mişcare a mâinii îi dădu capul pe spate întinzându-i gâtul. Din trei lovituri ale armei ascuţite, capul fu tăiat. Corpul se clătină şi căzu cu greutate, iar sângele porni vijelios.

O-hochi, ţinând cu piciorul o cuvertură de mătase, rupse bucată şi acoperi corpul neînsufleţit al samuraiului.

Apoi dintr-o lovitură cu piciorul, răsturnă lanterna împrăştiind untdelemnul aprins pe împletiturile de paie care luară imediat foc. Întorcându-se înspre noi zise:

– Acum, puneţi foc peste tot. Numai flăcările vor putea purifica această mişelie.

Ordine şi strigăte răsunară îndată; din toate părţile pâlpâiră flăcările.

În curte, O-hochi număra pe toţi ai noştri ca să nu fie uitat acolo corpul vreunui mort sau vreunui rănit. Cei patruzeci şi şapte samurai erau prezenţi, toţi răniţi mai mult sau mai puţin grav, însă salvaţi toţi cu viaţă de armurile excepţionale. Vârtejul de fum roşu şi limbi de foc începură să ţâşnească din toate clădirile. Lemnăria se şi prăbuşise.

Zorile palide ale iernii apărură la orizont, când unul câte unul, sprijiniţi pe beţe sau pe lănci, eroii trecură încet pe sub

porticele palatului lăsând în urma lor moartea, focul şi dezolarea, dreapta recompensă a crimei şi laşităţii.

XXIII

O mulţime imensă mişuna în piaţă şi împrejurul palatului. Zgomotele, ţipetele, apoi flăcările şi fumul au trezit familiile din împrejurimi. Încetul cu încetul s-a aflat că Roninii, „laşii lui En-ya” au năvălit în reşedinţa duşmanului lor şi au omorât tot ce le ieşise în cale. Tot oraşul se strânsese acolo, dornic să afle rezultatele luptei.

Când am apărut grupaţi lângă poartă, strigăte de aprobare ieşeau din pieptul lor şi răsunară ca un tunet, speriind corbii din depărtare. Aceştia se ridicară luându-şi zborul, întunecând cu coloritul lor cerul alb al dimineţii, croncănind nelămurit şi bătând greoi din aripi.

Dar ce-l interesa pe şeful nostru strigătele curioşilor sau ale corbilor? El nu se ocupa decât de datoria sa. La un semn al lui, o litieră, dusă de patru oameni viguroşi, se apropie de noi: O-hochi o comandase înainte de a merge la banchetul din ajun. El ruga pe Hara Mototochi să se urce şi să meargă în grabă să anunţe victoria noastră, aceleia ce nu mai era de cât Somere-Sann, „Chipul voluptăţii cu părul tăiat”. Mai mult, Hara trebuia să o invite să asiste la ceremonia ce o vom săvârşi noi toţi pe mormântul seniorului nostru, în mănăstirea Senn-gaku-dji, la ceasul Şerpilor.

În acest moment, un crainic îmbrăcat în haine somptuoase, cu emblema prinţului Yeso, înaintă spre O-hochi şi-l salută adânc, zicând:

– Marele senior, stăpânul meu, roagă pe toţi nobilii războinici să-i facă onoarea de a intra un moment în palatul său. A preparat câteva mâncăruri şi băuturi întăritoare şi în picioare în prag - împreună cu câţiva seniori, aşteaptă pe nobilii războinici.

Fără să pară mirat de prea marea onoare ce ni se făcea, faţă de toată lumea, de către cei mai puternic senior al Imperiului, O-hochi se înclină grav:

– Spuneţi nobilului senior că inima noastră e mişcată de atenţia sa pentru noi. Vom merge la palatul său cu toată graba

ce ne-o permit rănile noastre. Rugaţi-l, însă, să ne scuze dezordinea hainelor noastre.

Trimisul se înclină din nou şi plecă repede. Cât despre noi, abia puteam înainta. Mulţimea se apropiase, bărbaţii ne felicitau, femeile se tânguiau la vederea rănilor sângerânde, peste care noi legasem fâşii din haine. Toţi se înghionteau să ajungă în rândul din faţă.

Din mulţime un om năvăli afară, îngenunche şi strigă:

– Akai-gaki San, Akai-gaki San!

Tovarăşul meu îl văzu şi se opri în loc:

– Tu eşti, Itsu-suke? Ochii mei nu văd bine în astă dimineaţă.

– Da, da, eu sunt seniore. Am venit să văd marele eveniment. V-am recunoscut. Ieri seară aţi venit sa vă luaţi rămas bun de la fratele vostru; el n-a înţeles... Akai-gaki surâse cu tristeţe:

– Nu ştiu daca fratele meu m-a înţeles vreodată deplin; însă bunătatea lui faţă de mine e cu atât mai vrednică de laudă; iar recunoştinţa mea e şi mai mare. Du-i aceasta spre amintire de la mine. Din cele scrise pe această hârtie, el va cunoaşte trecutul meu.

Întinse spre Itsu-suke fluierul lui cu care dăduse semnalul şi un mic sul de hârtie. Apoi luă din brâu o pungă plină cu aur şi o dădu servitorului.

– Asta e pentru tine şi pentru oamenii de serviciu ai fratelui meu ca să vă puteţi cumpăra fiecare bucăţica voastră de pământ.

Servitorul copleşit de emoţie, se prosternă în zăpadă. Când se ridică, Akai-gaki ne ajunsese sub porticele unde prinţul Yeso ne aştepta, înclinându-se adânc în faţa fiecăruia din noi.

Sfârşiţi de oboseală, aveam mare nevoie de hrană şi de sake cald pe care el ni le-a pregătit. Însă atitudinea serioasă pe care seniorii o păstrau faţă de noi, era pentru sufletul nostru un aliment mult mai reconfortant. Beam, astfel, paharul gloriei până la fund.

În acest timp, chirurgii chemaţi de prinţ, pansau rănile noastre cele mai grave. Ar fi vrut să ne scoată şi armurile pe jumătate sfărâmate. Însă O-hochi nu permise acest lucru şi ceru învoirea de a părăsi palatul.

Prinţul Yeso, cunoscând planurile noastre, a şi chemat cărucioarele în care ne-am putut întinde înveliţi în cuverturi, să ne ducă la Senn-gaku-dji.

XXIV

Viguroşii purtători ai cărucioarelor noastre, mândri de povara lor, ne-au transportat cu repeziciune la mănăstirea de pe Colina Primăverii, şi nu s-au oprit decât în parc, în faţa mormântului seniorului nostru.

Desimea pinilor a împiedicat zăpada să se aşeze peste tot. Însă vântul din timpul nopţii aşternuse un praf alb şi sticlos peste lespezile terasei, peste îngrăditura joasă şi puternică de granit, şi peste piatra funerară unde erau gravate titlurile seniorului nostru.

Masa de piatră din faţa mormântului fusese ştearsă de către călugări. Vasul din piatră, cimentat pe suprafaţa mesei, era umplut cu cenuşă în care stăteau împrăştiate beţişoare de tămâie, al căror fum albastru se înălţa în fire răsucite şi parfumate. Candelabre mari din lemn aurit erau aşezate alături, din care flăcările pâlpâiau domol în aerul liniştit al dimineţii.

Toţi călugării mănăstirii şedeau jos la stânga mormântului, îmbrăcaţi în haine albe dungate cu negru şi pe cap cu bonete mari albe. Ei şi începuseră a lovi cu bătăi ritmice toba şi placa de lemn pentru a deştepta atenţiunea spiritelor. La dreapta mormântului era o călugăriţă în rochie albă, în faţa mai multor doamne în rochii de curte.

Călugăriţa ridică încet capul; am recunoscut pe principesa noastră.

O-hochi, aşezându-se în capul trupei noastre, înainta cu gravitate, purtând pe o tavă de lac capul palid al duşmanului nostru şi pumnalul care a servit pentru a-l omorî, îngenunche înclinându-se în mai multe rânduri, apoi se ridică şi depuse ofranda pe masa de piatră.

Călugării în timpul acesta, începuseră să cânte imnul funebru cu bătăi surde de tobă. Şi noi toţi îngenuncheaţi, ne aplecam jelind, după cum e obiceiul, împlinind tradiţia.

Atunci am observat la picioarele mormântului o groapă săpată de curând, şi mă întrebai pentru ce-i aceasta.

Imnul se opri. Un călugăr înaintă cu braţele pline de lumânări de ofrandă. O-hochi se ridică, luă un pumn de lumânări şi le aprinse la candelabre. Apoi luându-le cu amândouă mâinile, îngenunche şi se înclină de mai multe ori, ducând la frunte

mănunchiul parfumat. Se ridică în sfârşit şi se duse să înfigă lumânările în pământul de pe mormânt.

Unul câte unul, urmarăm exemplul său. Mulţi dintre noi au trebuit sprijiniţi de către călugări căci altfel nu s-ar fi putut pleca fără să cadă. Eu însumi fiind rănit la braţul drept de o lovitură de sabie care a tăiat cămaşa groasă de zale, nu m-am putut servi decât de braţul stâng şi a trebuit să fiu ajutat.

Principesa, plângând cu hohote, ne privea pe rând. Lacrimi se rostogoleau pe obrajii săi slăbiţi. Dar la admiraţia şi mândria privirilor sale se adăuga fericirea ce o simţeam cu toţii de a fi văzut în sfârşit terminată lunga umilire a aşteptării noastre.

Când furăm din nou îngenuncheaţi pe locurile noastre, O-hochi, adresându-se spiritului seniorului nostru, pronunţă cuvintele următoare:

– O! preţios senior! iată ultima dată când, fiind în viaţă ne va fi permis să ne prosternăm în faţa ta. În curând umbrele noastre te vor ajunge sub cele Nouă Izvoare. Nedreptatea morţii tale e răzbunată. Ţara noastră se bucură că a scăpat de un apăsător laş...

În acest moment, ca şi cum ar fi răspuns vorbelor sale, norii cei grei se dădură la o parte şi o rază de soare ţâşni pe masa ofrandelor. O-hochi continuă:

– Urmaşul bărbătesc al duşmanului nostru pierind în această noapte, şi chiar corpul lui Kera fiind ars în incendiul palatului său, trebuie ca sufletul lui răcoritor să fie fixat într-un loc. Am socotit să înmormântez capul opresorului la picioarele tale, ca în vecii vecilor umbra lui să servească pe a ta.

Atunci luă tava pusă pe masa ofrandelor, şi rostogoli capul în groapa de curând săpată şi a cărei destinaţie abia atunci am înţeles-o. Un călugăr se apropie şi astupă groapa.

Loviturile ritmice ale tobei şi plăcii de lemn reîncepură odată cu cântecul, în timp ce noi îndeplineam ultimele prosternări. Ceremonia se terminase.

Ne ridicarăm, şi eu mă gândeam să alerg lângă soţia şi copilul meu, când întorcându-mă zării un trimis de la Curte întovărăşit de mai multe gărzi. L-am văzut înaintând spre şeful nostru si înclinându-se adânc în faţa lui. Curioşi, priveam în linişte. Solul spuse apoi cu glas tare, ca sa fie auzit de toţi:

– O nobile, senior! Stăpânul nostru Şogunul fiind informat de fapta voastră şi a tovarăşilor voştri a şi convocat marele consiliu pentru a delibera cazul vostru. Aşteptând decizia ce va fi luată, stăpânul vostru a vrut să vă pună la dispoziţia

judecătorilor voştri. Mai mulţi membri din Consiliu şi-au disputat atunci onoarea de a vă avea ca oaspeţi. Prinţii Jeso, Higo şi Chosen vă aşteptă în palatele lor.

O-hochi îngenunche şi salută cum cer riturile faţă de un reprezentant al Seniorului Seniorilor. Apoi se întoarse către noi si zise:

– Pentru atac, eram împărţiţi în trei grupe; e bine să rămânem în aceeaşi împărţire pentru a asculta de ordinul suveranului.

Trimisul se înclină.

– Litierele aşteaptă la intrarea parcului. Vom pleca când veţi dori. Apoi se îndepărtă.

O-hochi ridicându-se cu greutate se duse lângă principesa noastră care-l aştepta în picioare în mijlocul doamnelor de onoare.

Vru să se prosterneze, dar ea-l reţinu spunând:

– Eu trebuie să mă prosternez înaintea celor mai bravi dintre bravi.

Şi cum ea începu să-i aducă mulţumiri, el o întrerupse:

– Nu ne-am făcut decât datoria. Preţioasa noastră Mamă ne umple de laude exagerate. Să consimtă numai, dacă are vreun mesaj pentru umbra seniorului nostru, să ni-l încredinţeze nouă. Vom putea, fără nici o îndoială să-l transmitem cât de curând.

Ea îl ascultă cu faţa serioasă şi răspunse:

– N-am trăit decât în aşteptarea răzbunării noastre. Vom merge împreună pe Calea Umbrelor, dacă veţi binevoi să mă escortaţi până la soţul meu.

O-hochi, fără nici o vorbă, se înclină adânc. Când el ne ajunse din urmă, trupele noastre se şi formaseră şi se apropiau de intrarea parcului.

XXV

Hotărârea Curţii ne-a fost impusă în ziua a cincisprezecea din luna a douăsprezecea. De la această dată închişi în palatul nobililor noştri păzitori, am fost cu totul izolaţi de viaţa din afară. Ne-a fost chiar oprit să schimbăm mesaje scrise cu familiile noastre.

Entuziasmul oraşului şi al nobililor în favoarea noastră era aşa de mare că Şogunul se temea chiar de la început de o

rebeliune dacă ne-ar fi executat fără întârziere, cum cerea legea. Se temea deopotrivă să nu fim capii unei mişcări a poporului, dacă ne dădea libertatea.

Marele Consiliu aprobând în sinea lor omorârea ministrului ce-şi călcase datoria şi dreapta răzbunare a bravilor oprimaţi, nu putea totuşi să nu aplice una din legile fundamentale ale Imperiului, aceea care opreşte sub pedeapsă de moarte orice atac de mână înarmată în oraş sau în Palat. Ei însă nu puteau să pedepsească Dreptatea şi Onoarea şi nici să lase nepedepsit un asemenea atentat contra unuia din cei mai înalţi magistraţi ai Curţii.

În nedumerirea lor, luară ca pretext ceremoniile obişnuite pentru ultimele zile ale anului şi cerură ca orice hotărâre să fie amânată până la sosirea noului an.

Şogunul, foarte încurcat chiar el, primi cu bucurie această posibilitate de a întârzia o hotărâre grea.

Cât despre noi, în splendidele săli ale închisorii noastre din palat, primeam necontenit dovezi de stimă şi respect din partea păzitorilor noştri.

Chiar în dimineaţa primei zile a anului, am cerut autorizaţia să salutăm pe prinţul Yeso. Dar acest demnitar veni el cel dintâi să ne facă o vizită.

– E o mare onoare pentru mine, ne spuse el, să adăpostesc sub acoperişul meu eroi a căror posteritate va lăuda necontenit devotamentul lor. Datoria mea e să mă închin în faţa lor.

Mese bogate ne-au fost servite în fiecare zi. Cântăreţe şi dansatoare ne înveseleau ospeţele. Cu inima bucuroasă că ne-am împlinit răzbunarea, sacrificându-ne viaţa de atâta vreme, am fi gustat fără rezerve mândria reuşitei noastre şi plăcerile ce ni se ofereau, dacă gândul la familiile noastre în curând îndoliate, nu ar fi aruncat peste noi vălul lui negru.

O-hochi, după cererea prinţului Higo, scrise pe un panou mare, un poem care fu îndată gravat pe piatră şi care exprima destul de bine sentimentele noastre.

Adevărata fericire e întotdeauna să-ţi împlineşti datoria! Atunci voinţa noastră străluceşte, străbătând grosimea corpului nostru Aşa cum luna pătrunde prin norii cei groşi.

În acest timp serbările noului an se terminară. Soarele din a cincea zi a primei luni străluci pe cer. Numai eu trebuia să văd apusul.

Într-adevăr, dis de dimineaţă, un sol al păzitorilor noştri ne aduse Kimonoul de o albeaţă ca zăpada cu care obişnuit se

îmbracă cei condamnaţi la moartea nobililor. Ne-au făcut cunoscut că purtătorii de sentinţă şi-au anunţat sosirea.

Eram aşezaţi în rând în sala de onoare, când magistraţii în haine de ceremonie, intrară întovărăşiţi de numeroasa gardă a Curţii. Prosternaţi după rituri şi sprijiniţi pe mâini ascultarăm citirea poruncii:

„O-hochi Gura-ni-suke şi patruzeci şi şase alţi samurai Ronini din vechiul clan En-ya.

Dispreţuind legile şi maiestatea noastră, au complotat şi au pus în executare atacul şi incendiul Palatului ministrului nostru masacrând pe însuşi ministrul, copiii lui de parte bărbătească şi nenumăraţi paznici. Pentru aceasta ei trebuie, fără milă, daţi morţii ca incendiatori şi omorâtori pentru a înspăimânta pe războinicii care s-ar lăsa influenţaţi de exemplul lor.

Totuşi, luând în considerare onorabilul motiv al luptei lor, sunt autorizaţi să piară de moartea celor nobili.

Clanul En-ya, va fi reconstituit în folosul tânărului frate Asano-Nago- Mori, ultimul senior.

Mai mult, consimţind la cererea adresată de şeful lor, ei vor fi înhumaţi cu onoare în parcul mănăstirii Sen-Gaku, în jurul mormântului seniorului lor.

Cel mai tânăr dintre ei, Terasaka Kitchiemonn, va trebui să rămână în viaţă pentru ca el şi urmaşii lui să îndeplinească în mod regulat ofrandele rituale pentru sufletele credincioşilor săi tovarăşi. Numai unul din cei patruzeci şi şapte e destul de onorabil pentru a face demne nobilelor spirite, ofrandele ce vor arăta respectul nostru pentru ei.

Acesta e decretul”.

Unul dintre judecători, îmi şi făcu semn să mă îndepărtez. Ezitai să-mi despart viaţa de a tovarăşilor mei. Cenzorul spuse însă cu asprime:

– Ordinul vine de la Şogun şi de la Marele Consiliu la cererea chiar a şefului vostru şi trebuie să te supui.

– Datoria ta e de a trăi cât mai mult posibil pentru a preamări necontenit gloria cucerită de eroi, astfel ca exemplul lor să întreţină în naţiunea întreagă focul arzător al Onoarei, Dreptăţii, Credinţei şi Devotamentului, prin care rasa noastră se distinge între toate celelalte.

În acest timp, gărzile Curţii au pus în faţa tovarăşilor mei, pumnalele marcate cu numele Şogunului şi se aşezară cu săbiile afară din teacă în spatele condamnaţilor.

Am aflat apoi că sentinţa a fost executată la fel şi la celelalte două grupe ale conjuraţilor noştri. Câteva clipe mai târziu, am rămas singurul supravieţuitor al celor patruzeci şi şapte samurai.

Ei sunt astăzi morţi, însă memoria lor trăieşte şi nu va pieri niciodată, căci toate inimile, chiar cele mai josnice, au admiraţie şi respect pentru sentimentele nobile, care singure ridică pe om deasupra celorlalte vietăţi ale pământului.